

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

HELLENIC REPUBLIC

National and Kapodistrian
University of Athens

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης
και Δημόσιας Διοίκησης

Department of Political Science and
Public Administration

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

« Η ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ. ΜΠΟΡΕΙ Ο
Ο.Α.Σ.Ε. ΝΑ ΘΕΩΡΗΘΕΙ ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ, ΕΦΟΣΟΝ
ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΓΡΑΠΤΗ ΙΔΡΥΤΙΚΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ; »

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΖΑΓΟΡΙΤΗ

A.M.: 1342201400307

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ : ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΛΑ ΔΟΥΣΗ

ΑΘΗΝΑ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2018

Η πτυχιακή αυτή είναι αφιερωμένη στην μητέρα μου .

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω την μητέρα μου Αθανασία , η οποία πάντοτε είναι δίπλα μου να με στηρίζει , να με ενθαρρύνει και να με υποστηρίζει σε κάθε μου κίνηση. Όπως επίσης της είμαι πολύ ευγνώμων για όσα εφόδια μου προσέφερε στην διάρκεια των παιδικών / μαθητικών και φοιτητικών μου χρόνων. Χωρίς αυτά δεν θα μπορούσα να πραγματοποιήσω τα όνειρα μου. Σε ευχαριστώ !

Ευχαριστίες εκφράζω και προς τους ανθρώπους που ήταν δίπλα μου σε όλη αυτή την διαδικασία, καθώς με υποστήριζαν ανελλιπώς. Φίλους και καθηγητές.

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να ευχαριστήσω για ακόμη μία φορά την επιβλέπουσα καθηγήτρια μου Κ . Δούση Εμμανουέλλα. Τόσο για την ευκαιρία και την εμπιστοσύνη που μου έδειξε, όσο και για τον χρόνο που αφιέρωσε, ώστε να ολοκληρωθεί επιτυχώς η συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους: Μ. Μπιρλή, Α.Μπανούτσο, Χ. Χρυσομαλλίδη , Α. Σταματόπουλο, Γ. Μουτσοντέμη , Α. Βακιρτζή, Μ. Μάλαϊ, Μ. Μανδραβέλου και φυσικά την επιβλέπουσα καθηγήτριά μου Ε. Δούση, οι οποίοι με βοήθησαν με υλικό και πληροφορίες για το θέμα της εργασίας, ο καθένας με την ξεχωριστή του ιδιότητα.

Με την υποστήριξη της καθηγήτριας μου Δούση Εμμανουέλλα.

Ευχαριστώ!

ABSTRACT

This graduate work is a pinnacle of my studies in National and Kapodistrian University of Athens at the department of Political Science and Public Administration. The aim of this graduation thesis is to investigate and elucidate the legal status of Organization for Security and Co-operation in Europe / O.S.C.E. This thesis is specifically concerned with the selection of information needed in order to answer the research question: “ Could O.S.C.E. be considered as an international organization without a constitutive treaty? “ .

This question arises due to the absence of a uniform legal framework for the O.S.C.E.. Therefore, O.S.C.E. has no legal personality. Due to contradictory opinions on this issue, we are going to present various theoretical approaches which lead to effective conclusions/suggestions concerning the results of this research.

This graduation thesis is composed of two chapters and an epilogue. More precisely, the first chapter presents a historical overview of O.S.C.E.; it outlines various theoretical approaches of relevant commentaries by writers and lawyers. The purpose of this analysis is to further broaden current knowledge of the legal status of O.S.C.E. . Furthermore, in this chapter the distinction between the legal personality and the legal capacity of international organizations is described.

The second chapter examines the structure and the practice of O.S.C.E.. There are also two other subsections, the first one examines how participating states accept this organization and in second one how O.S.C.E. considers itself. The main aim of this chapter is to achieve a better understanding of the role and the action of O.S.C.E..

Our conclusions are drawn in the final section of this essay. Our research, based on scientific articles, provides the basis for a comprehensive response to the research question concerning the legal status of O.S.C.E.. Finally, we have obtained satisfactory knowledge of O.S.C.E. itself and all the other organizations with *similar legal status*.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πίνακας περιεχομένων

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	3
ABSTRACT	4
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	5
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
ΜΕΡΟΣ 1 : ΜΠΟΡΕΙ Ο Ο.Α.Σ.Ε. ΝΑ ΘΕΩΡΗΘΕΙ ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ;	9
1.1. ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ Ο.Α.Σ.Ε. ..	9
1.2. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ	15
ΜΕΡΟΣ 2: Ο Ο.Α.Σ.Ε. ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΩΣ ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ;	21
2.1 ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ	21
2.2 Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ	25
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	29
 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	 31
ΛΕΞΕΙΣ – ΚΛΕΙΔΙΑ	31
ΈΝΝΟΙΕΣ / ΟΡΙΣΜΟΙ	32
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ : Συμμετέχοντα κράτη	34
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	35
1. ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΙΣ ΠΗΓΕΣ	35
2. ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΠΗΓΕΣ	36
2.1. ΒΙΒΛΙΑ:	36
2.2. ΆΡΘΡΑ:	37
2.3. ΠΗΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:	38

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

- Ο.Α.Σ.Ε.: Οργανισμός για την Ασφάλεια και Συνεργασία στην Ευρώπη
- Δ.Α.Σ.Ε.: Διάσκεψη για την Ασφάλεια και την Συνεργασία στην Ευρώπη
- Δ .Ο . : Διεθνείς Οργανισμοί
- Ε . Ε.: Ευρωπαϊκή Ένωση
- Σ. : Σύνταγμα
- Ν. : Νόμος
- Κ.α. :και άλλα
- UNMIK: United Nations Mission in Kosovo (Αποστολή Προσωρινής Διοίκησης των Ηνωμένων Εθνών στο Κόσσοβο)
- Βλ. : βλέπε
- ΥΠΕΞ :Υπουργείο Εξωτερικών
- Μ.Κ.Ο. : Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις
- Κ.λ.π. : και τα λοιπά
- Α. : Άρθρο
- U. N. : United Nations
- I. L. C. : International Law Commission
- Παρ. : Παράγραφος
- Εδαφ. : Εδάφιο
- GATT : General Agreement On Tariffs and Trade
- UNCTAD : United Nations Conference on Trade and Development
- UNIDO : United Nations Industrial Development Organization
- NATO : North Atlantic Treaty Organization
- P. I. S. G. : Provisional Institutions of Self-Government
- σ. : Σελίδα
- π.χ. : Παραδείγματος χάρη
- κεφ. : Κεφάλαιο
- ενोट. : Ενότητα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η πτυχιακή αυτή εργασία αποτελεί την κορύφωση των σπουδών μου στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης. Πρόκειται για μια εργασία έρευνας και καταγραφής στοιχείων που περιγράφουν το νομικό καθεστώς του Οργανισμού Ασφάλειας και Συνεργασίας στην Ευρώπη (Ο.Α.Σ.Ε.). Στόχος της παρούσας εργασίας είναι η συλλογή πληροφοριών και η επεξεργασία τους ώστε, να απαντηθεί το εξής ερευνητικό ερώτημα : « Μπορεί ο Ο.Α.Σ.Ε. να θεωρηθεί Διεθνής Οργανισμός, εφόσον δεν έχει γραπτή ιδρυτική συνθήκη;». Το παραπάνω ερώτημα προέκυψε από το γεγονός ότι, δεν συνάφθηκε ιδρυτική συνθήκη και επομένως απουσιάζει η νομική προσωπικότητα από τον προαναφερόμενο οργανισμό. Λόγω αυτής της ιδιαιτερότητας οι απόψεις δίστανται. Εμείς καλούμαστε να παρουσιάσουμε τις θεωρητικές προσεγγίσεις και να καταδείξουμε προς ποια κατεύθυνση κλίνουμε.

Η δομή της πτυχιακής μου εργασίας συνίσταται σε δύο κύρια κεφάλαια και στα συμπεράσματα που οδηγηθήκαμε μέσα από την έρευνά μας. Αναλυτικότερα, στο πρώτο κεφάλαιο θα δοθεί μια συνοπτική εικόνα της ιστορίας του Ο.Α.Σ.Ε. και θα παρουσιαστούν οι θεωρητικές προσεγγίσεις διαφόρων επιστημόνων (συγγραφέων, δικηγόρων) καθώς και οι τοποθετήσεις ευρύτερων αναγνώσεων . Με την ανάλυση αυτή θα εξετάσουμε τις δύο πλευρές-απόψεις που υπάρχουν ως προς το νομικό καθεστώς του Ο.Α.Σ.Ε..

Στο πρώτο κεφάλαιο, θα γίνει προσπάθεια να κατανόησης της διάκρισης μεταξύ των εννοιών της νομικής προσωπικότητας και της νομικής ικανότητας όσον αφορά τους διεθνείς οργανισμούς.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, θα αποτυπωθούν οι δομές και η πρακτική του Ο.Α.Σ.Ε. Η ανάλυση του εν λόγω οργανισμού επιτυγχάνεται μέσω δύο υποενοτήτων, στις οποίες γίνεται διευκρίνιση α) στον τρόπο με τον οποίο αποδέχονται τα κράτη , τον συγκεκριμένο οργανισμό και β) Τον τρόπο με τον οποίον ο Ο.Α.Σ.Ε. αυτοπροσδιορίζεται. Ο στόχος είναι, να αντιληφθούμε καλύτερα πώς δρα ο Ο.Α.Σ.Ε. .

Στην συνέχεια, παραθέτουμε τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την παρούσα εργασία όσον αφορά τη νομική προσωπικότητα του Ο.Α.Σ.Ε., παραμένοντας ως κύριο ερευνητικό ερώτημα αν αναγνωρίζεται ως διεθνής οργανισμός.

Η μελέτη για τη συγγραφή της εργασίας βασίστηκε σε επιστημονικά κείμενα, με κύριο στόχο την διεξοδική εξέταση του θέματος, για την απλούστευση και κατανόησή του.

Επισημαίνεται ότι, μετά το τέλος της πτυχιακής εργασίας, θα είμαστε σε θέση να κατανοούμε το νομικό καθεστώς του Ο.Α.Σ.Ε. και θα έχουμε αποκτήσει την ικανότητα να αντιλαμβανόμαστε το νομικό καθεστώς κάθε «μετέωρου» οργανισμού.

Ο Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Συνεργασία στην Ευρώπη (Ο.Α.Σ.Ε.) είναι η μετεξέλιξη της Διάσκεψης για την Ασφάλεια και την Συνεργασία στην Ευρώπη (Δ.Α.Σ.Ε.).

Αναλυτικότερα, οι απαρχές του συγκεκριμένου οργανισμού τοποθετούνται στην δεκαετία του 1930. Τότε, ο Σοβιετικός Κομισάριος Μ. Litvinov έθεσε το θέμα της αναγκαιότητας ενός συστήματος για θέματα ασφάλειας και συνεργασίας στον ευρωπαϊκό χώρο. Εκείνη όμως την περίοδο δεν υλοποιήθηκε η δημιουργία ενός τέτοιου συστήματος και εν έτη Ψυχρού Πολέμου (1947 – 1991) επανατοποθετήθηκε η πρόταση και η διαδικασία ολοκληρώθηκε στην Διακήρυξη του Συμφώνου της Βαρσοβίας. Η Διακήρυξη είχε ως στόχο την θεμελίωση του status quo , καθώς επίσης την ανάπτυξη και την συνεργασία στα δύο μέτωπα του Ψυχρού Πολέμου, δηλαδή μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Έτσι, καταλήγουμε το 1975 στην Γενεύη όπου υπογράφεται η Τελική Πράξη του Ελσίνκι (Final Act), η οποία περιελάμβανε: « τα τρία καλάθια του Νόμου (Ν.) του Ελσίνκι ».

Μετά από αρκετές διαπραγματεύσεις / διαβουλεύσεις και συναντήσεις οδηγηθήκαμε το 1994 στην Βουδαπέστη, με αφορμή την Συνάντηση Συνέχειας (follow up) της συνόδου Ελσίνκι II , στην μετονομασία και μετεξέλιξη της Δ.Α.Σ.Ε. σε Ο.Α.Σ.Ε. Η Υπογραφή αυτής της « νέας σελίδας » έγινε το 1995.

Ο Ο.Α.Σ.Ε. έχει την έδρα του στην Βιέννη και αποτελείται από πενήντα επτά συμμετέχοντα κράτη (βλ. κεφ. 2 , 1^η ενοτ.). Υπάγεται στην κατηγορία των διεθνών διακυβερνητικών οργανισμών και χαρακτηρίζεται ως ένας πολιτικο-στρατιωτικός οργανισμός.

Ως forum πολιτικού διαλόγου εστιάζει σε τρία ζητήματα διεθνής ασφάλειας :

α. πολιτικο - στρατιωτικά

β. οικονομικά / περιβαλλοντικά

γ. θέματα που επικεντρώνονται στην ανθρώπινη διάσταση .

Εξαιτίας, του τρόπου συνομολόγησης του οργανισμού εγείρονται σοβαρά ερωτηματικά ως προς την φύση του οργανισμού και το νομικό του καθεστώς, Αυτά τα κενά του νομικού πλαισίου του Ο.Α.Σ.Ε θα προσπαθήσουμε να αναδείξουμε και να καλύψουμε μέσα από την ερευνητική αυτή εργασία.

ΜΕΡΟΣ 1 : ΜΠΟΡΕΙ Ο Ο.Α.Σ.Ε. ΝΑ ΘΕΩΡΗΘΕΙ ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ;

1.1. ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ Ο.Α.Σ.Ε.

Ο Ο.Α.Σ.Ε. απασχολεί ευρύ φάσμα διεθνών πολιτικών συζητήσεων λόγω της έλλειψης νομικής προσωπικότητας και ιδρυτικής συνθήκης. Δημιουργήθηκε για να διαχειρίζεται ένα πανευρωπαϊκό σύστημα ασφαλείας το οποίο χρήζει ανάγκης νομικής υπόστασης για να αντιμετωπίζονται ιδιόζουσες καταστάσεις.

Τα συμμετέχοντα κράτη οφείλουν να τηρούν τις αποφάσεις του Ο.Α.Σ.Ε., οι οποίες λαμβάνονται με consensus, δηλαδή με συναίνεση¹. Οι αποφάσεις αυτές ως προς τα κράτη είναι πολιτικά και όχι νομικά δεσμευτικές. Με βάση αυτή την επεξήγηση διευκρινίζεται το νομικό καθεστώς και η φύση του Οργανισμού. Η ανάλυση στο ερευνητικό μας ερώτημα : Αν ο Ο.Α.Σ.Ε. είναι διεθνής οργανισμός ή όχι, θα γίνει με βασικό κριτήριο αυτόν τον διαχωρισμό.

Επί του θέματος αυτού, έχουν τοποθετηθεί αρκετοί επιστήμονες. Ωστόσο, δεν υπάρχει ακόμα μια κοινώς αποδεκτή άποψη. Τούτο συμβαίνει διότι, ο καθένας ερμηνεύει διαφορετικά κάποια « συστατικά », δομικά και θεσμικά κομμάτια του Ο.Α.Σ.Ε. Οι συγκεκριμένες απόψεις θα αναδειχθούν παρακάτω.

Στο πρώτο κεφάλαιο της παρούσας πτυχιακής εργασίας, θα παρουσιαστεί το θεωρητικό πλαίσιο του θέματος (όπως προαναφέρθηκε). Πιο συγκεκριμένα θα σκιαγραφήσουμε τις διφορούμενες εκφραζόμενες απόψεις, για την νομική προσωπικότητα του Ο.Α.Σ.Ε. και τις τοποθετήσεις ως προς το ερώτημα εάν ο Ο.Α.Σ.Ε. , αποτελεί διεθνή οργανισμό ή όχι.

Το νομικό καθεστώς του Ο.Α.Σ.Ε. όπως ήδη έχουμε αναφέρει παρουσιάζει αρκετά κενά . Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το εν λόγω νομικό πλαίσιο δεν έχει καθοριστεί ξεκάθαρα από το διεθνές δίκαιο .Για το συγκεκριμένο ζήτημα υπάρχουν πολλές και διαφορετικές αναγνώσεις-απόψεις.

Το ερώτημα « Τι χαρακτηρισμός θα μπορούσε να αποδοθεί στον Ο.Α.Σ.Ε.», έχει απασχολήσει τους : Koopmans, Schermers, Blokker, Sands, Klein, Klabbers², Aust, Amerasinghe, Archer, Beanliff, Brownlie, Sayersted,

¹ Το Γαλάζιο Βιβλίο δίνει τον εξής ορισμό : « (consensus) είναι η απουσία ένστασης εκφραζόμενης από κάποιον αντιπρόσωπο και υποβαλλόμενη δημιουργώντας εμπόδιο στη λήψη απόφασης για το συζητούμενο θέμα » .

² http://legal.un.org/avl/pdf/ls/Klabbers_bio.pdf (08 / 09 / 2018) .

Landman³, Petter A.⁴, Moser , καθώς και άλλους εγκεκριμένους συγγραφείς – επιστήμονες του αντικειμένου. Οι απόψεις ορισμένων από τους προαναφερθέντες, θα αναδειχθούν αναλυτικότερα παρακάτω .

Κατά τον Kooijmans^{5, 6} ο Ο.Α.Σ.Ε. παρομοιάζεται ως ένα marshmallow. Ο συγκεκριμένος όρος χρησιμοποιείται για να του προσδώσει το στοιχείο του μη ξεκάθολου οργανισμού, λόγω του ότι δεν βασίζεται σε διεθνή συνθήκη. Επιδίωξή του είναι να τονίσει , πως ο οργανισμός , δεν έχει διεθνή νομική προσωπικότητα και κατ' επέκταση δεν αποτελεί διεθνή οργανισμό.

Σε αντίθεση με τον Kooijmans , οι Schermers⁷, Blokker⁸, Sands⁹ και Klein¹⁰, αποτελούν υποστηρικτές της άποψης ότι ο Ο.Α.Σ.Ε. είναι ένας πλήρης διεθνής οργανισμός, παρόλο που δεν παρουσιάζουν εμπειριστατωμένο νομικό ισχυρισμό, ενώ παράλληλα εκφράζουν και κάποιες επιφυλάξεις. Κατά τους Schermers και Blokker ως διεθνής οργανισμός (Δ.Ο.), ορίζεται ο οργανισμός που πληροί τα εξής τρία κριτήρια :

- Ο Δ.Ο. θα πρέπει να συνομολογείται με διεθνή συμφωνία. Θεωρούν ότι η σωστότερη και πιο συνηθισμένη μορφή διεθνής συμφωνίας για την σύσταση ενός διεθνής οργανισμού, είναι η διεθνής συνθήκη. Ταυτόχρονα , όμως , υποστηρίζουν, πως η διεθνής συμφωνία μπορεί να επιτευχθεί και με άλλους τρόπους (ψηφίσματα, τελικές πράξεις κ.α.).

³ <https://ifsh.de/file-CORE/documents/yearbook/english/01/Landman.pdf> (18 / 09 / 2018).

⁴ <https://poseidon01.ssrn.com/delivery.php?ID=732088024087092094123078081120108089026050064018017000018000115126008082069005107120099022017062023057007117020126023081082088051090012016041006115069121114115030026024085031008082122025126090067027004001027116009029024115026077015123091069075108031068&EXT=pdf> (30 / 08 / 2018) .

⁵ KooIJMANS, P .: « Ο Κώδικας και το Διεθνές Δίκαιο » , Στη Συνεταιριστική Ασφάλεια, στον Ο.Α.Σ.Ε. και στον Κώδικα Δεοντολογίας του, Χάγη / Λονδίνο / Βοστώνη , Kluwer Law International, 1996 .

⁶ Ήταν ολλανδός πολιτικό, νομικός και διπλωμάτης
https://www.parlement.com/id/vg09llg6f7zn/p_h_peter_kooijmans (08 / 09 / 2018) .

<https://web.archive.org/web/20070413025114/http://www.ljil.leidenuniv.nl/index.php3;c=132>
(08 / 09 / 2018) .

⁷ Ο Henricus Gerhard "Hein" Schermers ήταν πρωτοπόρος σε τρεις τομείς του διεθνούς δικαίου: α) το Διεθνές Θεσμικό Δίκαιο, β) το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και γ) το Ευρωπαϊκό Δίκαιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

⁸ Ήταν διπλωμάτης .

⁹ Ήταν διπλωμάτης .

¹⁰ Οι πρώτοι δύο είναι αρκετά επηρεασμένοι από τους Sands και Klein .

- Το δεύτερο κριτήριο αφορά, την ύπαρξη διασύνδεσης του διεθνή οργανισμού με το διεθνές δίκαιο.
- Κατά τρίτον είναι απαραίτητη προϋπόθεση η ύπαρξη ενός νέου νομικού προσώπου που να έχει τουλάχιστον ένα όργανο με δική του βούληση.

Γενικά, ο καθορισμός του εννοιολογικού πλαισίου για τους διεθνείς οργανισμούς, είναι πολύ σημαντικός. Επομένως, παρακάτω, θα παρουσιαστεί ένας ευρύς ορισμός για τον όρο « διεθνής οργανισμός ». Στην ίδια ενότητα, θα καταγραφεί αναλυτικότερα, ο ορισμός που δίνει και ο κάθε επιστήμονας.

Ο επόμενος συγγραφέας που θα μας απασχολήσει είναι ο Klabbers¹¹. Ο τελευταίος, θεωρεί πως ο Ο.Α.Σ.Ε. ανήκει στην κατηγορία των « μαλακών οργανώσεων ». Με τον συγκεκριμένο όρο, υποστηρίζει ότι ο Ο.Α.Σ.Ε. συγκροτεί μια εντελώς διαφοροποιημένη κατηγορία από τους παραδοσιακούς διεθνείς οργανισμούς. Τοποθετεί τον Ο.Α.Σ.Ε. στο πλαίσιο των διεθνών θεσμών. Κατά αυτόν οι διεθνείς θεσμοί, ως υποκείμενα του διεθνούς δικαίου, χαρακτηρίζονται από νομικό δικαίωμα και καθήκοντα, βάση του διεθνούς δικαίου. Στο σημείο αυτό δίνει έμφαση, στο θέμα της νομικής προσωπικότητας, καθώς, ο Klabbers υποστηρίζει ότι μόνο όταν τα νομικά πρόσωπα έχουν νομική προσωπικότητα, αποτελούν αντικείμενο νομικού συστήματος.

Για να θεωρηθεί ότι μια οργάνωση έχει διεθνή νομική προσωπικότητα¹² είναι προαπαιτούμενο να εκτελεί πράξεις που να μπορούν να εξηγηθούν, με τις αρχές που διέπουν την διεθνή νομική προσωπικότητα.

Κατά την άποψη του Brownlie¹³, ο Ο.Α.Σ.Ε. αποτελεί διεθνή οργανισμό, απλά δεν παρουσιάζει διεθνή νομική προσωπικότητα, καθώς στερείται τα κατάλληλα όργανα και αντικείμενα για την τελευταία¹⁴. Επιπρόσθετα,

¹¹ "Jan" Klabbers κατάγεται από την Ολλανδία. Είναι ειδήμων, όσον αφορά το δίκαιο των συνθηκών, καθώς και το δίκαιο των διεθνών οργανισμών.
http://legal.un.org/avl/lis/Klabbers_LOT.html (09 / 09 / 2018)
http://legal.un.org/avl/pdf/lis/Klabbers_bio.pdf (09 / 09 / 2018) .

¹² Η έννοια της νομικής προσωπικότητας έχει επίσης σημασία ως εξής: "Η διεθνής νομική προσωπικότητα ενός διεθνούς οργανισμού σημαίνει ότι διαθέτει δικαιώματα, καθήκοντα, εξουσίες και υποχρεώσεις κ.λ.π.

¹³ Ήταν βρετανός δικηγόρος, ειδικευμένος στο διεθνές δίκαιο .

¹⁴ Αυτό σημαίνει ότι ένας οργανισμός μπορεί να υπάρχει χωρίς διεθνή νομική προσωπικότητα.

ισχυρίζεται, πως ένας οργανισμός από τον οποίο εκλείπει η διεθνής νομική προσωπικότητα, δηλαδή δεν έχει συνομολογηθεί με διεθνή συνθήκη, δύναται να ιδρυθεί με άλλους τρόπους. Οι τρόποι στους οποίους αναφέρεται ο Brownlie είναι οι ανταλλαγές, τελικές πράξεις, μνημόνια ή ψηφίσματα¹⁵. Τα τελευταία, είναι αναγκαία για την ίδρυση ενός οργανισμού, χωρίς ιδρυτική συνθήκη και επομένως, χωρίς διεθνή προσωπικότητα. Οι διεθνείς οργανισμοί δεν παρέχουν (πλήρεις) δηλώσεις για την διεθνή προσωπικότητα στα συστατικά τους έγγραφα. Ακόμα, σε αντιδιαστολή με την εξήγηση – επιχειρηματολογία του για τον Ο.Α.Σ.Ε. ο Brownlie αναφέρεται στην Κοινοπολιτεία¹⁶, η οποία υπάρχει ως οργανισμός και στερείται αντικειμένων και οργάνων για νομική προσωπικότητα. Με αυτή την επισήμανση, καταλήγει στο συμπέρασμα, ότι ένας οργανισμός, χωρίς διεθνή νομική προσωπικότητα υποδηλώνει το εξής πρόβλημα: είναι δύσκολο να αντιμετωπιστεί η διεθνής του ευθύνη. Για την ακρίβεια διερωτάται, αν οι οργανώσεις τύπου Ο.Α.Σ.Ε. ή / και Κοινοπολιτείας, δεν έχουν νομική προσωπικότητα τότε ποιοί φέρουν την ευθύνη στο διεθνή χώρο; Αν πρόκειται για οργανώσεις, βάση εθνικού δικαίου, τότε υπόκεινται στον νόμο (Ν.) που τις ρυθμίζει. Επομένως, οι οργανώσεις που στηρίζονται σε εθνικό δίκαιο και όχι σε διεθνές δίκαιο δεν αποτελούν κατάλληλες επιλογές για διεθνή οργανισμό αφού παρουσιάζουν αδυναμία στο να ανταπεξέλθουν σε ορισμένες κρίσιμες καταστάσεις όπου απαιτείται η ανάληψη ευθυνών.¹⁷

Ακολούθως και ο Moser¹⁸, υποστήριξε ότι ο Ο.Α.Σ.Ε είναι διεθνής οργανισμός. Προς υπεράσπιση της άποψής του σε κάποια από τα γραπτά του αναφέρει πως ο Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Συνεργασία στην

¹⁵¹⁵ με βάση ψηφίσματα που υιοθετήθηκαν από κράτη μέλη άλλων διεθνών οργανισμών, όπως στην περίπτωση της UNCTAD (<http://unctad.org/en/Pages/Home.aspx>) και της UNIDO (<https://www.unido.org/>) (09 / 09 / 2018) .

¹⁶ « Η Κοινοπολιτεία των Εθνών, γνωστή ως Κοινοπολιτεία και παλαιότερα ως Βρετανική Κοινοπολιτεία, είναι εθελοντική - ελεύθερη ένωση 52 ανεξάρτητων κρατών, τα οποία είναι πρώην αποικίες της Βρετανικής Αυτοκρατορίας, εκτός της Μοζαμβίκης, της Ρουάντας και του Ηνωμένου Βασιλείου, και αναγνωρίζουν ως κοινή γλώσσα εργασίας την αγγλική γλώσσα ».

9A%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B5%CE%AF%CE%B1_%CF%84%CF%89%CE%BD_%CE%95%CE%B8%CE%BD%CF%8E%CE%BD (20 / 09 / 2018) .

¹⁷ Η συγκεκριμένη τοποθέτηση θα αναλυθεί παρακάτω .

¹⁸ Conceptualising Accountability in the Legal and Institutional Framework of the OSCE , Carolyn Moser <https://poseidon01.ssrn.com/delivery.php;ID=729001022114011023095107081025021094026006014001084049030125093018118074064105090099122024127099030044044014006117116104070106021029063058010100126029107017082064072007013054085126113122073115117125106082019064083125116093008125000095068029074114006119&EXT=pdf> <http://www.mpil.de/en/pub/institute/personnel/academic-staff/cmoyer.cfm> (09 / 09 / 2018) .

Ευρώπη (Ο.Α.Σ.Ε.) είναι « ένας διεθνής οργανισμός με όνομα και πρακτική, αλλά όχι με νόμο ». Στηρίζει την άποψή του στο ότι ο Ο.Α.Σ.Ε. διαθέτει στοιχεία που συνιστούν έναν διεθνή οργανισμό, αλλά δεν χαρακτηρίζεται από διεθνή νομική προσωπικότητα. Επομένως, όπως τονίζει και ο Koijmans ο Ο.Α.Σ.Ε. ισοδυναμεί με « μαλακή οργάνωση » που βασίζεται σε μη δεσμευτικά μέσα.

Η τοποθέτηση του Moser, όμως δεν σταματάει εκεί. Πάει και ένα βήμα παραπέρα. Κάνει λόγο για χρήση δημόσιας εξουσίας από τον ίδιο τον Ο.Α.Σ.Ε., παρά το γεγονός ότι στερείται νομικής προσωπικότητας. Όμως, σημαντικό είναι να επισημανθεί , ότι λόγω της έλλειψης του τελευταίου χαρακτηρισμού, ο Ο.Α.Σ.Ε. χρήζει λογοδοσίας. Η λογοδοσία θα πρέπει να εντάσσεται τόσο στο νομικό και πολιτικό πλαίσιο όσο σε διοικητικά και οικονομικά ζητήματα.

Αφού παραθέσαμε τις απόψεις κάποιων εκ των συγγραφέων (διπλωματών/ πολιτικών) για να έχουμε μια πιο σφαιρική άποψη θα προσεγγίσουμε τον Ο.Α.Σ.Ε. μέσα από τα « μάτια » των διεθνών δικαστηρίων, των δικηγόρων που ασχολούνται με διεθνή θέματα, του διεθνούς δικαίου και της Υπόθεσης Reparation.

Τα διεθνή δικαστήρια ενστερνίζονται την άποψη ότι τα κράτη μπορούν να αυτοδεσμεύονται, μέσω του νόμου. Για το λόγο αυτό λαμβάνουμε υπόψη την φύση των υποχρεώσεων του Ο.Α.Σ.Ε ., τα συστατικά έγγραφα κ.α. .

Η κύρια διαφορά του Ο.Α.Σ.Ε (από νομικής άποψης) με τα κράτη είναι ότι οι παραβιάσεις των κρατών δεν οδηγούν σε νομικές - δικαστικές κυρώσεις από ένα διεθνές δικαστήριο.

Παρότι ορισμένες από αυτές τις κυρώσεις μπορεί να θεωρηθούν, λόγω του κύρους τους και νομικά υποχρεωτικές, οπότε να οδηγηθούν σε δικαστήρια διεθνούς χαρακτήρα.

¹⁹ Μελετώντας το εσωτερικό των διεθνών δικαστηρίων και του νομικού χώρου οι δικηγόροι με εξειδίκευση στα διεθνή θέματα στις περιπτώσεις υποθέσεων που αφορούν τον Ο.Α.Σ.Ε. , αντιμετωπίζουν δυσκολίες ως προς την σωστή διαχείριση τους . Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι δεν υπάρχει καμία επίσημα καταγεγραμμένη θέση για το αν ο Ο.Α.Σ.Ε. είναι ή όχι διεθνής οργανισμός.

Θα πρέπει οι δικηγόροι να διαχειρίζονται τις υποθέσεις που αφορούν τον Ο.Α.Σ.Ε. , ως υποθέσεις ενός διεθνή οργανισμού ή ως υποθέσεις ενός απλού θεσμού/ οργάνωσης ; Αυτό τους οδηγεί στο να παρουσιάζουν συγκεχυμένους ή / και διφορούμενους ορισμούς , με αποτέλεσμα να διαφωνούν μεταξύ τους και να μη έχουν μια κοινή γραμμή για το νομικό καθεστώς του Ο.Α.Σ.Ε.

¹⁹ Με αφορμή τις αναλύσεις ορισμένων άρθρων των επιστημόνων που αναφέρθηκαν στην παρούσα εργασία. (βλ. πρώτη ενότητα στο πρώτο κεφάλαιο).

σχετικά με το πώς θα αγορεύσουν και πώς θα υπερασπιστούν τους πελάτες τους σε διεθνή δικαστήρια.

Όσον αφορά το διεθνές δίκαιο για να θεωρηθεί ένας οργανισμός ως διεθνής οργανισμός απαιτείται να υπάρχει μια διεθνής συμφωνία, είτε με την μορφή διεθνούς συνθήκης, είτε με άλλη μορφή (ψηφίσματα, τελικές πράξεις κ.α.).

Η νομική προσωπικότητα των διεθνών οργανισμών καταδεικνύεται και μέσω της υπόθεσης REPARATION. Πρόκειται για μια δογματική ανάλυση, η οποία διαμορφώνεται σε τρεις διαφορετικές θεωρίες – προσεγγίσεις: α) υποκειμενική, β) αντικειμενική και γ) επαγωγική προσέγγιση ή σιωπηρή εξουσία.

Η υποκειμενική θεωρία « οικοδομείται » με βάση το τι υποστηρίζουν οι ιδρυτές του οργανισμού που ως κύριο γνώμονα έχουν τα συνταγματικά έγγραφα, τα οποία και καθορίζουν τη διεθνή νομική προσωπικότητα, του εκάστοτε οργανισμού. Ωστόσο, η συγκεκριμένη θεωρία παρουσιάζει κενά, καθώς τα συνταγματικά έγγραφα δεν παρέχουν αρκετές πληροφορίες ώστε να καταδεικνύεται απόλυτα η νομική προσωπικότητα του οργανισμού. Συνεπώς, δεν μπορούμε να συμμεριστούμε αυτή την άποψη αφού αυτή η θεωρία δεν είναι πλήρως τεκμηριωμένη.

Σε αντιδιαστολή με την πρώτη τοποθέτηση, η δεύτερη θεωρία που είναι απόρροια του έργου του Seyersted²⁰, χαρακτηρίζεται ως αντικειμενική θεωρία, επειδή βασίζεται σε ομώνυμα κριτήρια, όσον αφορά το στοιχείο της διεθνούς νομικής προσωπικότητας. Τα αντικειμενικά κριτήρια, θα πρέπει να συνδυάζονται με την δομή του οργανισμού και να προσδίνουν στοιχεία νομικής προσωπικότητας. Με αυτόν τον τρόπο ένας οργανισμός αποκτά νομική προσωπικότητα, που ισοδυναμεί με τον χαρακτηρισμό « του διεθνή οργανισμού ».

Η Τρίτη και τελευταία κατηγορία της υπόθεσης « reparation» είναι η επαγωγική προσέγγιση ή σιωπηρή εξουσία. Σε αυτή ο όρος διεθνής οργανισμός ταυτοποιείται ως ύπαρξη νομικής προσωπικότητας. Αυτό επιτυγχάνεται με δύο τρόπους : είτε ρητά, είτε σιωπηρά²¹.

Έπειτα, από την παράθεση των τριών θεωριών της υπόθεσης « reparation » καταλήγουμε στο συμπέρασμα, ότι ο Ο.Α.Σ.Ε. δεν υπάγεται στην πρώτη κατηγορία, επειδή, κατά την διάρκεια της συνομολόγησης της συμφωνίας για την ίδρυση του οργανισμού, οι ιδρυτές αποφάσισαν την μη ύπαρξη νομικής προσωπικότητας, όπως προαναφέραμε, καθώς εκείνη την περίοδο

²⁰ Καθηγητής, https://en.wikipedia.org/wiki/Per_Seyersted (08 / 09 / 2018) .

²¹ αν δεν υπάρχει συνταγματική απόδοση για αυτή την απόφαση .

χρειαζόντουσαν έναν οργανισμό με πολιτική βούληση , για την αντιμετώπιση και την εξισορρόπηση των καταστάσεων της εποχής .

Ασπαζόμαστε ως ορθότερη την δεύτερη θεωρία, όπου ο Ο.Α.Σ.Ε. μπορεί να χαρακτηριστεί ως διεθνής οργανισμός, παρόλο που στην Τελική Πράξη του Ελσίνκι δεν έγινε αναφορά για την νομική του προσωπικότητα.

1.2. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

Για την διαμόρφωση μιας πλήρους άποψης γύρω από την διεθνή νομική προσωπικότητα των διεθνών, κυρίως των « αβέβαιων », οργανισμών απαιτείται η καταγραφή του εννοιολογικού πλαισίου του όρου «διεθνής οργανισμός ». Παράλληλα σημαντικό στοιχείο για μια τεκμηριωμένη ανάλυση αποτελεί και η καταγραφή, των εννοιών « νομική προσωπικότητα » και «νομική ικανότητα », καθώς και οι πιθανές διαφοροποιήσεις τους.

Για να θεωρηθεί, ένας οργανισμός, ως « Διεθνής Οργανισμός », πρέπει να έχει τέσσερα βασικά χαρακτηριστικά : α) η δημιουργία του να στηρίζεται στην ένωση κρατών²² (πάνω από δύο), ώστε να διαφοροποιείται από την σύναψη διμερών σχέσεων, β) να υπάρχει ο μόνιμος και διαρκής χαρακτήρας του Δ .Ο . για την αποτελεσματικότερη επίτευξη των στόχων του οργανισμού, γ) ο εκάστοτε Δ .Ο . να έχει στόχους / σκοπούς για την δημιουργία του. Επίσης, οι στόχοι αυτοί δεν θα μπορούν να επιτευχθούν μεμονωμένα από τα κράτη, παρά μόνο μέσα από την ένωση του οργανισμού και δ) για να επιτευχθούν οι στόχοι, πρέπει να γίνεται άσκηση των εξουσιών και των αρμοδιοτήτων του.

Από τον ελληνικό χώρο του διεθνούς δικαίου ορίζεται ως «Διεθνής Οργανισμός » : « η μόνιμη οντότητα που δημιουργείται από τα κράτη για την εκπλήρωση συγκεκριμένου σκοπού στο διεθνές δίκαιο »²³. Οι Δ.Ο. , συνδέονται άμεσα με την διεθνή έννομη τάξη και τις έννομες συνέπειες αυτής . Η ύπαρξη νομικής υπόστασης των διεθνών οργανισμών τους κατατάσσει σε δευτερογενή υποκείμενα διεθνούς δικαίου.

Έχοντας ως κριτήριο τους παραπάνω ορισμούς πιστεύουμε πως ο Ο.Α.Σ.Ε. αποτελεί Δ.Ο. μιας και οι στόχοι του στο διεθνές σύστημα είναι ξεκάθαροι και έγκεινται στην ασφάλεια και την προστασία των υποκειμένων του.

²² Τα κράτη , αποτελούν πρωτογενή υποκείμενα του διεθνούς δικαίου .

²³²³ Οικονομίδης στο Ιωάννου κ.ά. 1990 , 72. Πηγή από το : Νάσκου – Περράκη Π. , Αντωνόπουλος Κ. , Σαρηγιαννίδης Μ. , *Διεθνείς Οργανισμοί*, εκδόσεις: ΣΑΚΚΟΥΛΑ, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2015 , Μέρος Α , τμήμα II «Γενική Θεωρία Διεθνών οργανισμών» , σ. 53 .

Είναι γνωστό πως η συνομολόγηση των Δ.Ο. γίνεται μέσω διεθνούς συνθήκης ή άλλου εγγράφου. Πριν, όμως από την συνομολόγηση τα ενδιαφερόμενα κράτη υποχρεούνται να διαπραγματεύονται μεταξύ τους, σε μορφή διεθνούς συνδιάσκεψης ή σε πολιτικό επίπεδο με την μορφή της άτυπης συνάντησης μεταξύ των εκπροσώπων των κρατών. Μετέπειτα, να γίνεται η αποδοχή του κειμένου από τα κράτη, να καταγράφεται η έναρξη ισχύος, να γίνεται η προσχώρηση των κρατών και τέλος να πραγματοποιείται πρωτοκόλληση και δημοσίευση²⁴.

Η ιδρυτική συνθήκη ενός διεθνή οργανισμού περιέχει διατάξεις με ουσιαστικό και με οργανωτικό περιεχόμενο.²⁵ Συνεπώς δεν είναι Δ.Ο., μόνο στην περίπτωση που μια διεθνής σύμβαση δηλώσει ότι ο οργανισμός δεν έχει συσταθεί με βάση το διεθνές δίκαιο. Οι συνθήκες καθορίζονται συνήθως με αντικειμενικά κριτήρια της επικράτειας, της ανεξάρτητης κυβέρνησης και του πληθυσμού. Δεν υπάρχουν όμως πολλοί σαφείς κανόνες για τον εντοπισμό της ύπαρξης ενός κράτους.²⁶

Αξιοπρόσεκτο είναι και το γεγονός πως αρκετοί από τους συγγραφείς που αναφέρθηκαν στην πρώτη ενότητα, έχουν προβάλει έναν δικό τους ορισμό για τα χαρακτηριστικά των διεθνών οργανισμών. Όπως θα δούμε ο Amerasinghe²⁷, τονίζει ότι για να υπάρχει ένας δημόσιος διεθνής οργανισμός θα πρέπει να πληρούνται τα εξής πέντε κριτήρια: «1) καθιέρωση κάποιου είδους διεθνούς συμφωνίας μεταξύ των κρατών, 2) κατοχή ότι μπορεί να ονομαστεί σύνταγμα, 3) κατοχή οργάνων χωριστών από τα μέλη της 4) σύσταση βάσει του διεθνούς δικαίου και 5) γενικά, αλλά όχι πάντα, αποκλειστική συμμετοχή κρατών ή κυβερνήσεων».

Στο ίδιο πνεύμα, κινείται και ο Archer²⁸, ο οποίος περιγράφει με τα δικά του «ιδανικά» χαρακτηριστικά έναν Δ.Ο.: «α) η ένταξη κρατών και β) οι κοινοί στόχοι που ορίζονται από τα μέλη και η τυπική δομή συνεχούς όπως η συνθήκη ή το συστατικό έγγραφο»²⁹.

²⁴ Ωστόσο, αν πρόκειται για συμφωνίες απλοποιημένης μορφής σταματάμε στην Υπογραφή π.χ. Πρωτοκόλλα.

²⁵ Νάσκου – Περράκη Π., Αντωνόπουλος Κ., Σαρηγιαννίδης Μ., *Διεθνείς οργανισμοί*, εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2015 μέρος Α «ιστορική εξέλιξη και θεωρίες της Διεθνούς Οργάνωσης» Σαρηγιαννίδης Μ. σ. 53 - 60.

²⁶ ειδικότερα του αμφιλεγόμενου ζητήματος της αναγνώρισης του κράτους.

²⁷ Διπλωμάτης.

²⁸ Διπλωμάτης.

²⁹ στηριζόμενος όμως στον Amerasinghe.

Οι Schermers και Blokker τοποθετούνται επισημαίνοντας τρία κριτήρια : 1) μια διεθνή συμφωνία , 2) ένα νέο νομικό πρόσωπο που έχει τουλάχιστον ένα όργανο με δική του βούληση και 3) ο οργανισμός να είναι βάσει διεθνούς δικαίου. Παράλληλα , έχουν δηλώσει πως : « Η συνήθης μορφή της συμφωνίας που δημιουργεί έναν οργανισμό είναι μια συνθήκη ή συντριπτική πλειονότητα των διεθνών οργανισμών βασίζεται σε μια πολυμερή συνθήκη αλλά αυτές οι συμφωνίες μπορούν επίσης να εκφράζονται με άλλους τρόπους... μπορεί να προβλεφθεί ένα είδος συμφωνίας που να ταιριάζει με την απαίτηση ενός διεθνούς οργανισμού. Αλλά αυτό δεν αρκεί. Στην πραγματικότητα , η συμφωνία πρέπει να είναι «βάσει του διεθνούς δικαίου ».

Ο δε Klabbers τονίζει ότι « δεν εναπόκειται στους συντάκτες να αποφασίσουν για τη νομική προσωπικότητα : πρόκειται μάλλον για κάτι που πρέπει να αποφασιστεί από το σχετικό νομικό σύστημα ». Δίνοντας έτσι, με αυτόν τον τρόπο το βήμα στον Ο.Α.Σ.Ε. . Θεωρούμε ότι ο Klabbers εκφράζει μια απόλυτα ορθή άποψη καθώς πιστεύουμε πως ο Ο.Α.Σ.Ε. θα πρέπει να αποφασίζει ελεύθερα για τα εσωτερικά του θέματα.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και ο ορισμός που δίνει η International Law Commission (I.L.C.) της U.N. General Assembly.³⁰ για τους διεθνείς οργανισμούς : « Διεθνής οργανισμός σημαίνει ένας οργανισμός που ιδρύθηκε από μια συνθήκη ή από άλλα μέσα που καλύπτονται από το διεθνές δίκαιο και που διαθέτουν την δική τους νομική προσωπικότητα ».

Συγκεκριμένα, διευκρινίζει πως αποδέχεται τον Ο.Α.Σ.Ε. ως διεθνή οργανισμό και μάλιστα ως « διακυβερνητικό οργανισμό » και ότι υπάγεται στην κατηγορία των διεθνών οργανισμών , με εναλλακτικές μορφές συνθήκης. Η ιδιάζουσα μορφή που διέπει, τον Ο.Α.Σ.Ε. οδήγησε την I.L.C. στη δημιουργία μιας νέας έννοιας για τους διεθνείς οργανισμούς και την διεθνή ευθύνη αυτών. Επιχειρηματολογώντας , αναφέρει πως ο Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Συνεργασία στην Ευρώπη περιπλέκεται σε διεθνείς προσπάθειες , έχει συνάψει μνημόνια και διεθνείς συμφωνίες με άλλους διεθνείς οργανισμούς και η συμπεριφορά του αντικατοπτρίζει έναν Δ.Ο. . Η I.L.C. αποσαφηνίζει πως ο Ο.Α.Σ.Ε. ερείδεται σε πρακτικές , αντί σε εσωτερικές δηλώσεις.

Σε σχέση με τους ορισμούς των Δ.Ο είναι σημαντικό να τονισθεί πως υπάρχει και η περίπτωση να ιδρυθεί ένας οργανισμός αλλά αυτό, με την προϋπόθεση ότι η συνθήκη είναι υπό μορφή « sine qua non »³¹. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι η Κοινοπολιτεία και η Ομάδα των Επτά

³⁰ Η International Law Commission (I.L.C.), διατελεί επικουρικό όργανο της γενικής συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών. Είναι επιφορτισμένη με την προώθηση της κωδικοποίησης του διεθνούς δικαίου και τον εκσυγχρονισμό. Άρθρο 13 παρ. 1, εδαφ. Α του UN Charter.

³¹ Το καθεστώς «sine qua non» σημαίνει ότι η σύναψη συνθήκης είναι « εκ των ων ουκ άνευ».

Βιομηχανοποιημένων Χωρών (G7) . Με βάση αυτά, ίσως και ο Ο.Α.Σ.Ε. να εντάσσεται σε αυτή την κατηγορία.

Δεδομένου των προαναφερθέντων και έχοντας ως κύριο κριτήριο τους ορισμούς τους οποίους παρουσιάσαμε στο πρώτο μέρος της ενότητάς μας, πιστεύουμε πως ο Ο.Α.Σ.Ε. αποτελεί Δ.Ο. μιας και οι στόχοι του στο διεθνές σύστημα είναι ξεκάθαροι και έγκεινται στην ασφάλεια και την προστασία των υποκειμένων του. Επίσης, με βάση την Ι.Λ.Σ. υποστηρίζουμε ότι ο Ο.Α.Σ.Ε. είναι διεθνής οργανισμός μιας και στηρίζεται σε «εναλλακτική μορφή συνθήκης» και έχει στόχους και παρουσιάζει διεθνή ευθύνη.

Στο δεύτερο σκέλος της παρούσας ενότητας, θα ασχοληθούμε με την νομική προσωπικότητα των Δ.Ο. , η οποία είναι μια βαρυσήμαντη έννοια, καθώς μέσω αυτής γίνονται αντιληπτά τα όρια δράσης των διεθνών οργανισμών, τα δικαιώματά τους, το άσυλο, τα προνόμια και η ευθύνη αυτών.

Ένα πολύ σημαντικό ερώτημα το οποίο θα πρέπει να απαντηθεί είναι το : « Εάν οι Δ.Ο δεν έχουν νομική προσωπικότητα τότε βάση ποιου νόμου μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι ; » Στο συγκεκριμένο ερώτημα , θα μπορούσε να δοθεί ως απάντηση ότι οι οργανώσεις χωρίς νομική προσωπικότητα θα λειτουργούν βάσει εθνικού δικαίου και επομένως βάσει νομοθεσίας του εκάστοτε κράτους (– μέλους). Αντιπροσωπευτικό παράδειγμα της παραπάνω ερώτησης, είναι η περίπτωση του Ο.Α.Σ.Ε. , ο οποίος , όμως διαφοροποιείται ως προς την απάντηση, μιας και δεν στηρίζεται σε εθνικό δίκαιο.³²

Ο Wessel, εξηγεί πως η νομική προσωπικότητα έχει να κάνει με την αυτονομία του οργανισμού ως προς τα ζητήματα των κρατών-μελών και προσδιορίζει τρία υποσυστήματα συνθηκών: « 1. ύπαρξη διαδικασιών λήψης αποφάσεων, 2. πρακτικές θεσμών που θεωρούνται ως εξωτερικές συμπεριφορές και 3. ύπαρξη εξωτερικής συμπεριφοράς άλλων θεμάτων προς το νομικό πρόσωπο ».

Οι συγκεκριμένες προϋποθέσεις για τη δημιουργία ενός Δ.Ο. δομούνται με βάση το διεθνές δίκαιο και τη σύναψη διεθνών συμφωνιών, όπως είναι οι διεθνείς συνθήκες. Αξίζει να σημειωθεί , ότι τα κριτήρια για την ύπαρξη νομικής προσωπικότητας, εφαρμόζονται με βάση τις δομές και τις δραστηριότητες του εκάστοτε οργανισμού.

Τέλος, μπορεί σύμφωνα με τον Wessel να υπάρχουν τρεις όροι για την σύναψη συνθηκών, όμως το διεθνές δίκαιο, δεν προβλέπει έναν κατάλογο κριτηρίων για τον προσδιορισμό της νομικής προσωπικότητας των διεθνών οργανισμών.

³² Θα αναλυθεί παρακάτω .

Σο τρίτο σκέλος, της παρούσας ενότητας , θα εστιάσουμε στην σημασιολογία της νομικής ικανότητας.

Η νομική ικανότητα είναι η δυνατότητα λήψης δεσμευτικών νομικών ρυθμίσεων, η δίωξη και η λήψη άλλων αποφάσεων νομικής φύσης. Οι ιδιωτικοί και δημόσιοι φορείς έχουν νομική προσωπικότητα και ικανότητα που ρυθμίζεται από την εθνική νομοθεσία.

Σε ένα σημείο, ο όρος « νομική ικανότητα » αντιδιαστέλλεται με τον όρο της νομικής προσωπικότητας . Όπως επισημαίνει ο Brownlie « ένα θεσμικό όργανο μπορεί να στερείται των χαρακτηριστικών μιας οργάνωσης και να έχει νομική προσωπικότητα στο διεθνές επίπεδο ».³³

Στην προσπάθειά μας να δοθεί απάντηση σε σχέση με τον χαρακτηρισμό του Ο.Α.Σ.Ε. θα έχουμε ως αρωγούς κάποιες ακόμα απόψεις επιστημόνων.

Όπως ήδη προβάλλαμε, υπάρχει η σύλληψη πως ο Ο.Α.Σ.Ε. δεν αποτελεί Δ.Ο. . Αυτό, επιβεβαιώνεται από τον Aust, ο οποίος δηλώνει ότι η Τελική Πράξη του Ελσίνκι του 1975 έχει τα χαρακτηριστικά ενός μνημονίου συμφωνίας και κατά συνέπεια, τα βασικά έγγραφα του Ο.Α.Σ.Ε. δεν έχουν νομικό χαρακτήρα, καθώς δεν αποτελούν συνθήκες. Οπότε , εκφράζουν μόνο πολιτικές δεσμεύσεις. Ωστόσο , θεωρούμε αδύναμα τα εν λόγω επιχειρήματα σε σύγκριση με άλλες απόψεις που πιο τεκμηριωμένα υποστηρίζουν τον Ο.Α.Σ.Ε. ως διεθνή οργανισμό. Όπως ο Klabbers , ο οποίος θεωρεί , πολύ σωστά, ότι η σύναψη συμφωνιών με κανονιστικό χαρακτήρα μεταξύ κρατών, συνιστά διεθνή συνθήκη . Αυτή την άποψη επιβεβαιώνει και το Α. 2 παρ. 1 Της Σύμβασης της Βιέννης του 1969, που αφορά τον Ν. για τις συνθήκες: « *Διά του όρου «συνθήκη» νοείται διεθνής συμφωνία, συνομολογούμενη μεταξύ κρατών, εις έγγραφον τύπον και διεπομένη υπό του Διεθνούς Δικαίου, ανεξαρτήτως εάν περιλαμβάνεται εις εν, δύο ή πλείονα έγγραφα και ανεξαρτήτως της ειδικής αυτής ονομασίας* ». Επομένως, με την αυτή την εμπεριστατωμένη διάταξη εδράζεται και επιβεβαιώνεται, ότι ο Ο.Α.Σ.Ε. που θεμελιώθηκε με την Τελική Πράξη του Ελσίνκι, είναι διεθνής οργανισμός.

Για τους σκοπούς της παρούσας εργασίας , θα ανιχνεύσουμε το εάν η Τελική Πράξη (Final Act Helsinki), μπορεί να οριστεί ως μορφή διεθνούς συμφωνίας, αν και το συγκεκριμένο ερώτημα έχει απαντηθεί σε κριτήρια επιστημόνων , που έχουν παρουσιαστεί παραπάνω. Τεκμηριώνοντάς το, θα αιτιολογήσουμε και το γιατί ο Ο.Α.Σ.Ε. θεωρείται Δ .Ο..

Πρωτίστως , από την Σύμβαση της Βιέννης αναγνωρίζεται πως κάθε άλλη ονομασία « συμφωνίας » (όπως final act) αποτελεί συνθήκη. Έχοντας λοιπόν ως δεδομένο πως οι ιδρυτικές συνθήκες γίνονται με την συμφωνία

³³ αναφέροντας το παράδειγμα της GATT .

μεταξύ κρατών και λαμβάνοντας υπόψη και το κείμενο της Τελικής Πράξης, όπου η δομή της και οι δηλώσεις της αντικατοπτρίζουν συμφωνία μεταξύ συμμετεχόντων κρατών για τη δημιουργία μιας μορφής συνεργασίας διεθνούς χαρακτήρα, στον τομέα της ασφάλειας στην Ευρώπη, οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι η Τελική Πράξη του Ελσίνκι μπορεί να θεωρηθεί διεθνή συμφωνία.

Δευτερευόντως, τα έγγραφα του Ο.Α.Σ.Ε. περιλαμβάνουν τις ημερομηνίες έναρξης της ισχύος του³⁴ και δεν διέπονται από κανέναν εθνικό νόμο. Αντιθέτως, ο Ο.Α.Σ.Ε. υπάρχει βάσει συνταγματικού νόμου. Για να γίνει αυτό πιο κατανοητό, τα συστατικά έγγραφα του Ο.Α.Σ.Ε. καθορίζουν αρχές και κανόνες με καθαρά διεθνή χαρακτήρα.

Τρίτον, οι συμφωνίες και οι δηλώσεις , που υιοθετήθηκαν στο πλαίσιο του Ο.Α.Σ.Ε., δεν εμπίπτουν σε εθνικό Ν . .

Αυτό οφείλεται, στο ότι τα έγγραφα του Ο.Α.Σ.Ε.³⁵ καταγράφονται στην επίσημη και αναγνωρισμένη (νομική) γλώσσα του διεθνούς δικαίου και των διεθνών σχέσεων, χωρίς να αναφέρονται στο εθνικό ή ιδιωτικό σύστημα και δίκαιο αντίστοιχα. Τα έγγραφα του Ο.Α.Σ.Ε. καθορίζουν αρχές και κανόνες³⁶, με ξεκάθαρο διεθνή χαρακτήρα και δεν αναφέρονται ούτε σε εθνική νομοθεσία ούτε στο ιδιωτικό δίκαιο .

Εν συνεχεία, στο προοίμιο της Σύμβασης της Βιέννης , γράφεται το εξής : « *Αναγνωρίζοντα την ολο έναν αυξανομένην σημασία των συνθηκών ως πηγής του Διεθνούς Δικαίου και ως τρόπου αναπτύξεως της ειρηνικής μεταξύ των λαών συνυπάρξεως ανεξαρτήτως των συνταγματικών και των κοινωνικών των συστημάτων* ».

Ο ρόλος του Ο.Α.Σ.Ε. είναι η διεθνής συνεργασία, κυρίως, σε ζητήματα που αφορούν την παγκόσμια ασφάλεια , την πρόληψη συγκρούσεων, τον αφοπλισμό, τα ανθρώπινα δικαιώματα καθώς και τα δικαιώματα των μειονοτήτων.

Τέλος , μπορούμε να αποσαφηνίσουμε , τον διεθνή χαρακτήρα του ιδιάζοντος διεθνούς οργανισμού, « Ο.Α.Σ.Ε.» με την παράθεση του Α. 2 παρ. 8 της

³⁴ Στην Διακήρυξη της Βουδαπέστης του 1994 , με την οποία καθορίστηκε η μετονομασία της Δ.Α.Σ.Ε σε Ο.Α.Σ.Ε. : « Η αλλαγή της ονομασίας θα αρχίσει να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 1995 » .

³⁵ Συμφωνίες, δηλώσεις, μνημόνια κ.α. .

³⁶ Βασιζόμενα στην Τελική πράξη Ελσίνκι .

Σύμβασης της Βιέννης του 1969³⁷, η οποία αναφέρει: « Διά του όρου «διεθνής οργανισμός» νοείται ο διακυβερνητικός οργανισμός ».

ΜΕΡΟΣ 2: Ο Ο.Α.Σ.Ε. ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΩΣ ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ;

Προκειμένου να έχουμε μια εμπεριστατωμένη άποψη για το νομικό καθεστώς του Οργανισμού για την ασφάλεια και την συνεργασία στην Ευρώπη, οφείλουμε να κάνουμε αναφορά και στην άποψη / στάση του στενού κύκλου του Ο.Α.Σ.Ε. . Θα ξεκινήσουμε με την θέση των συμμετεχόντων κρατών και θα ολοκληρώσουμε με την τοποθέτηση του ίδιου του οργανισμού (Ο.Α.Σ.Ε.) ως προς το πιο αμφιλεγόμενο θέμα που τον χαρακτηρίζει .

2.1 ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ

Οι απαρχές του Οργανισμού για την ασφάλεια και την συνεργασία στην Ευρώπη, βρίσκονται στην περίοδο του Ψυχρού πολέμου. Δημιουργήθηκε, ως πολιτικό forum μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Αφορά τις χώρες που βρίσκονται στην Ευρώπη , στην Κεντρική Ασία , τον Καύκασο και την Βόρεια Αμερική. Παράλληλα, ως επίσημοι συνεργάτες αναγνωρίζονται έξι μεσογειακά κράτη, τέσσερα ασιατικά³⁸ και τέλος η Αυστραλία.

Σήμερα, ο Ο.Α.Σ.Ε. απαριθμεί πενήντα επτά (57) χώρες, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως συμμετέχοντα κράτη στον οργανισμό και όχι ως κράτη μέλη (όπως στους περισσότερους οργανισμούς). Αυτός ο εννοιολογικός χαρακτηρισμός οφείλεται στο ότι η πλειοψηφία των εγγράφων της Δ.Α.Σ.Ε. δεν επικυρώνονταν κατά την υιοθέτησή τους. Υποδηλώνεται με αυτόν τον τρόπο ότι τα κράτη απλά μετείχαν στις διαδικασίες του οργανισμού³⁹.

Για να έχουμε καλύτερη εικόνα των συμμετεχόντων κρατών , παραθέτουμε έναν συνοπτικό πίνακα με τις πενήντα επτά χώρες. (βλ. πίνακα 1) .

³⁷https://eclass.uoa.gr/modules/document/file.php/LAW104/%CE%94%CE%AF%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CE%BF%20%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%B8%CE%B7%CE%BA%CF%8E%CE%BD/%CE%A3%CF%8D%CE%BC%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B7%20%CF%84%CE%B7%CF%82%20%CE%92%CE%B9%CE%AD%CE%BD%CE%BD%CE%B7%CF%82%20%CE%B3%CE%B9%CE%B1%20%CF%84%CE%BF%20%CE%94%CE%AF%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CE%BF%20%CF%84%CF%89%CE%BD%20%CE%A3%CF%85%CE%BD%CE%B8%CE%B7%CE%BA%CF%8E%CE%BD_1969.pdf (20/ 09 / 2018) .

³⁸ Επίσης , η Ιαπωνία κατέχει καθεστώς παρατηρητή .

³⁹ Νάσκου – Περράκη Π. , Αντωνόπουλος Κ. , Σαρηγιαννίδης Μ. , *Διεθνείς οργανισμοί* , εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ , Αθήνα – Θεσσαλονίκη , 2015 μέρος Β «Η θεσμική διάσταση των Διεθνών Οργανισμών » Νάσκου – Περράκη Π σ . 368 .

• Άγιος Μαρίνος • Αζερμπαϊτζάν • Αλβανία • Ανδόρρα • Αρμενία • Αυστρία • Βατικανό • Βέλγιο • Βοσνία και Ερζεγοβίνη • Βουλγαρία • Γαλλία • Γερμανία • Γεωργία • Δανία • Ελβετία • Ελλάδα • Εσθονία • Ηνωμένο Βασίλειο • ΗΠΑ	• Ιρλανδία • Ισλανδία • Ισπανία • Ιταλία • Καζακστάν • Καναδάς • Κιργιζία • Κροατία • Κύπρος • Λετονία • Λευκορωσία • Λιθουανία • Λίχτενσταϊν • Λουξεμβούργο • Μάλτα • Μαυροβούνιο • Μογγολία • Μολδαβία • Μονακό	• Νορβηγία • Ολλανδία • Ουγγαρία • Ουζμπεκιστάν • Ουκρανία • Πολωνία • Πορτογαλία • Ρουμανία • Ρωσία • Σερβία • Σλοβακία • Σλοβενία • Σουηδία • Τατζικιστάν • Τουρκία • Τουρκμενιστάν • Τσεχία • Φινλανδία
---	--	---

πίνακας 1.⁴⁰

Για να αντιληφθούμε καλύτερα το νομικό καθεστώς του Ο.Α.Σ.Ε. θα ήταν ορθό να δούμε πως αντιμετωπίζουν τον οργανισμό κάποια από τα συμμετέχοντα κράτη του . Επιλέχθηκαν : η Ελλάδα , το Κοσσυφοπέδιο και η Ουκρανία. Το κριτήριο για να λάβουμε υπόψη τις θέσεις των δύο τελευταίων χωρών ήταν το ότι ο Ο.Α.Σ.Ε. συνέβαλε για την επίλυση καίριων ζητημάτων σε αυτά τα δύο μέρη. Επιπλέον, η επιλογή της Ελλάδας έγινε λόγω του ότι θεωρούμε πως έχει βαρύτητα , η άποψη της χώρας μας , δεδομένου ότι είχε αναλάβει πολύ πρόσφατα τα ηνία της προεδρίας του Ο.Α.Σ.Ε. .

⁴⁰⁴⁰ https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9F%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82_%CE%B3%CE%B9%CE%B1_%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CE%91%CF%83%CF%86%CE%AC%CE%BB%CE%B5%CE%B9%CE%B1_%CE%BA%CE%B1%CE%B9_%CF%84%CE%B7_%CE%A3%CF%85%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1_%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CE%95%CF%85%CF%81%CF%8E%CF%80%CE%B7#%CE%9A%CF%81%CE%AC%CF%84%CE%B7-%CE%BC%CE%AD%CE%BB%CE%B7 (27 / 05 / 2018) .

- **Ελλάδα⁴¹**

Όσον αφορά την χώρα μας, η Ελλάδα είναι ιδρυτικό μέλος της Δ.Α.Σ.Ε. . Το 2009, ανέλαβε την προεδρία του Ο.Α.Σ.Ε. . Εφάρμοσε τις αρχές και τους κανόνες της τελικής πράξης του Ελσίνκι , με σεβασμό στο διεθνές δίκαιο . Ήδη πολύ πριν αναλάβει η Ελλάδα, τα ηνία της προεδρίας του Ο.Α.Σ.Ε με δηλώσεις των εκπροσώπων της, υποστήριζε με θέρμη τον οργανισμό. Ενδεικτική έκφραση σε μία από τις δηλώσεις της Ελλάδας : «Η Ελλάδα πιστεύει στις δυνατότητες του Ο.Α.Σ.Ε..» . Ειδικότερα, τονίστηκε το πόσο σημαντικός είναι ο οργανισμός για την παγκόσμια ασφάλεια και το πόσο πολύ έχει συμβάλλει στην ισορροπία του συστήματος. Αναφέρθηκε ακόμη στο πως για να πετύχει τους στόχους του ο Ο.Α.Σ.Ε., απαιτείται η επικοινωνία και η στενή επαφή με άλλους Δ.Ο. όπως είναι : η Ευρωπαϊκή Ένωση, το ΝΑΤΟ, το Συμβούλιο της Ευρώπης και ο Ο.Η.Ε. . Ταυτόχρονα, όμως απαιτείται και η συμμετοχή των συμμετεχόντων κρατών του Ο.Α.Σ.Ε για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του.

Επίσης, όπως επισημαίνουν οι εκπρόσωποι της Ελλάδος, η ενίσχυση του ίδιου του οργανισμού ήταν από τις προτεραιότητες της χώρας μας. Η θέση της Ελλάδας, ως προς το ερώτημα, εάν ο Ο.Α.Σ.Ε. μπορεί να θεωρηθεί Δ .Ο, εφόσον δεν υπάρχει γραπτή ιδρυτική συνθήκη, αποσαφηνίζεται στην παρακάτω πρόταση, από την εναρκτήρια ομιλία της Κα ΥΠΕΞ ενόψει ανάληψης της ελληνικής προεδρίας του Ο.Α.Σ.Ε ⁴²« Τα δομικά προβλήματα που σχετίζονται με την εξελικτική πορεία του, από ένα « χαλαρό » forum διαλόγου των αντιπάλων του Ψυχρού Πολέμου σε έναν Οργανισμό που έλαβε σάρκα και οστά το έτος 1994 , θα πρέπει να αντιμετωπισθούν ».

⁴¹<http://web.archive.org/web/20090417061611/http://www.mfa.gr/www.mfa.gr/Articles/el-GR/Greek+Chairmanship+OSCE> (29 / 06 / 2018) .

⁴² ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΟΜΙΛΙΑ κα ΥΠΕΞ ΕΝΟΨΕΙ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ Ο.Α.Σ.Ε. AMBASSADORS' FORUM 13.11.2008 "OSCE: The Greek Chairmanship in Office" <https://archive.li/OZDIJ#selection-557.0-613.33> (18 / 09 / 2018) .

Μέσω αυτής της δήλωσης, αντιλαμβανόμαστε πως για την Ελλάδα, ο Ο.Α.Σ.Ε. θεωρείται ως ένας οργανισμός με διεθνή χαρακτήρα. Εν τούτοις όπως υπογράμμισε η εκπρόσωπος, ο Ο.Α.Σ.Ε. μέχρι τότε (εν έτη 2009) δεν είχε αποκτήσει νομική προσωπικότητα. Για αυτόν τον λόγο, απαιτείται η αλλαγή / πρόοδος, όσον αφορά το νομικό πλαίσιο του οργανισμού, με σκοπό να γίνει πιο αποτελεσματικός.

- **Κοσσυφοπέδιο**

⁴³ Στο Κοσσυφοπέδιο - πρώην επαρχία της Σερβίας, ο Ο.Α.Σ.Ε. έχει σημαντική συμμετοχή / συμβολή λόγω του ότι σε αυτή τη χώρα έχουν πραγματοποιηθεί αρκετές εκλογές για την Συνέλευση⁴⁴.

Ο Ο.Α.Σ.Ε. έκανε αισθητή την παρουσία του καθώς οι εκλογικές αναμετρήσεις του 2001 και του 2004 διεξήχθησαν, υπό την αιγίδα του Ο.Α.Σ.Ε.. Ενώ, οι εκλογικές διαδικασίες του έτους 2007, του 2010 και του 2014 « έγιναν υπό την επίβλεψη διεθνών παρατηρητών , μεταξύ των οποίων βρίσκονταν και παρατηρητές του Ο.Α.Σ.Ε.». ⁴⁵Επιπρόσθετα, ο Ο.Α.Σ.Ε.⁴⁶, υπάγεται στα τέσσερα διεθνή θεσμικά όργανα που συνέβαλαν στον εκδημοκρατισμό και τον εκσυγχρονισμό του Κοσσυφοπεδίου^{47,48}. Αυτά τα δύο τα επιτεύχθηκαν , με την βοήθεια του τρίτου πυλώνα της UNMIK⁴⁹.

- **Ουκρανία**

Η συνεργασία, μεταξύ του Ο.Α.Σ.Ε. και της Ουκρανίας έχει ως απαρχή το έτος 1999 , για την προώθηση project , με σεβασμό στις αρχές και στα θεσμικά όργανα των δύο εταίρων. Η συμφωνία έκλεισε με την « τοποθέτηση » ενός Ο.Σ.Σ.Ε. project coordination , στην Ουκρανία. Ο « συντονιστής » του project

⁴³ <https://www.himara.gr/epikairoτητα/7759-nevriki-apantisi-alvanias-stin-paremvasi-kavi> (βίντεο) (20 / 09 / 2018) .

⁴⁴ Η Συνέλευση ήταν ένα θεσμικό όργανο εντός των προσωρινών θεσμών της αυτοκυβέρνησης (PISG) που ιδρύθηκαν από την Μεταβατική Διοικητική Αποστολή των Ηνωμένων Εθνών στο Κοσσυφοπέδιο (UNMIK) για να παράσχει 'προσωρινή, δημοκρατική αυτοδιοίκηση' προτού παρθεί η απόφαση για το τελικό καθεστώς του Κοσσυφοπεδίου .

⁴⁵ <http://eclass.uoa.gr/modules/document/file.php/PSPA145/%cx> (20 / 09 / 2018) .

⁴⁶ έδωσε μια εικόνα από διεθνή βοήθεια , καθώς τύπωσε σφραγίδες εμβλήματα και εξέδωσε ταυτότητες και διαβατήρια⁴⁶.

⁴⁷ <https://www.presspublica.gr/ti-symvainei-sto-kosovo-i-kossyfopeidio/> (19 / 09 / 2018) .

⁴⁸ <http://i-m-patron.gr/i-m-patron-old.gr/keimena/kosovo-un.html> (19 / 09 / 2018) .

⁴⁹ <https://unmik.unmissions.org/> (20 / 09 / 2018) .

είχε την υποχρέωση να παρέχει τακτικές εκθέσεις προς τον Ο.Α.Σ.Ε. για την πρόοδο του αντικειμένου.

Η συγκεκριμένη διμερής συνεργασία , ενεργοποιήθηκε με την υπογραφή ενός υπομνήματος / μνημονίου κατανόησης.

Με βάση, αυτές τις τρεις περιεκτικές αναλύσεις / συνεργασίες των συμμετεχόντων κρατών του Ο.Α.Σ.Ε. με τον ίδιο τον οργανισμό, αντιλαμβανόμαστε, ότι τον δεσπόζει η διεθνής νομική ικανότητα και γίνεται αποδεκτός ως διεθνής οργανισμός. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι έχει την ικανότητα αντιμετώπισης κάθε δυσκολίας καθώς και την ικανότητα να στηρίζει αποτελεσματικά τους λόγους δημιουργίας του.

⁵⁰Η μη συνομολόγηση του Ο.Α.Σ.Ε με ιδρυτική συνθήκη αντιμετωπίζεται από κάποια κράτη ως αρνητικό στοιχείο. Αυτό οφείλεται, στο ότι τα κράτη συγκρίνουν την νομική πρακτική των άλλων Δ.Ο. , όπως είναι : τα Ηνωμένα Έθνη, το Συμβούλιο της Ευρώπης και το ΝΑΤΟ. Όλα τα προαναφερθέντα, έχουν τα νόμιμα συστατικά στοιχεία και έγγραφα, τα οποία μέσω αυτών των στοιχείων απολαύουν τον χαρακτηρισμό του πλήρους διεθνούς νομικού καθεστώτος, σε αντιδιαστολή με τον Ο.Α.Σ.Ε. . Κατ ' επέκταση, του συγκεκριμένου κενού του Ο.Α.Σ.Ε. , το 2007 τα συμμετέχοντα κράτη αποφάσισαν την δημιουργία μιας ομάδας εργασίας, ώστε να συσταθεί και να επικυρωθεί ένας καταστατικός χάρτης μία διεθνής ιδρυτική συνθήκη . Δυστυχώς κάτι τέτοιο δεν έχει επιτευχθεί μέχρι στιγμής.

⁵¹Τα συμμετέχοντα κράτη, επιθυμούν την μια διεθνή σύμβαση, καθώς έτσι δεν θα είναι αναγκαίες οι διαπραγματεύσεις με διμερής συμφωνίες και δεν θα προκύπτει ζήτημα διευκρίνησης των προνομίων και των ασυλιών. Επιπρόσθετα, υποστηρίζουν, πως είναι πιο ξεκάθαρο το περιβάλλον σε μείζονα θέματα. Για παράδειγμα, σε ζητήματα ευθύνης, αντιμετώπιση υπαλλήλων κ.α. .

2.2 Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

Ο Ο.Α.Σ.Ε. δημιουργήθηκε ως « soft organization » , επειδή ιδρύθηκε με (σχετικές) δεσμεύσεις και χωρίς (δικαστικές) υποχρεώσεις.

Απαντώντας στο ερώτημα « αν ο Ο.Α.Σ.Ε αποτελεί διεθνή οργανισμό, εφόσον δεν έχει γραπτή ιδρυτική συνθήκη » διαπιστώσαμε πως υπήρξαν αντικρουόμενες απόψεις και θέσεις. Οφείλουμε λοιπόν να παρουσιάσουμε και τις θέσεις του ίδιου του οργανισμού. Για τον σκοπό αυτό , παραθέτουμε ένα κομμάτι από το εγχειρίδιο του Ο.Α.Σ.Ε., του οποίου ο ρόλος είναι να παράσχει

⁵⁰ <https://www.osce.org/secretariat/36184;download=true> (20 / 09 / 2018) .

⁵¹ <https://www.osce.org/mc/87192> (27 / 05 / 2018) .

πληροφορίες σχετικά με τα ιστορικά , θεσμικά και λειτουργικά τμήματα του οργανισμού . Στην ερώτηση « Τί είναι ο Ο.Α.Σ.Ε. », δίνεται η εξής απάντηση: « Ο Ο.Α.Σ.Ε. έχει ένα μοναδικό καθεστώς · από τη μία πλευρά , δεν έχει νομικό καθεστώς βάσει του διεθνούς δικαίου και όλες οι αποφάσεις του είναι πολιτικά αλλά όχι νομικά δεσμευτικές · ωστόσο, κατέχει τις περισσότερες από τις συνήθεις ιδιότητες ενός διεθνούς οργανισμού: μόνιμα όργανα λήψης αποφάσεων, μόνιμα γραφεία και ιδρύματα, μόνιμο προσωπικό, τακτικούς οικονομικούς πόρους και τοπικά γραφεία. Οι περισσότερες από τις πράξεις, οι αποφάσεις και οι δεσμεύσεις της διατυπώνονται στη νομική γλώσσα και η ερμηνεία τους απαιτεί η κατανόηση των αρχών του διεθνούς δικαίου και των τυποποιημένων τεχνικών του δικαίου των συνθηκών, και το γεγονός ότι οι δεσμεύσεις του Ο.Α.Σ.Ε. δεν είναι νομικά δεσμευτικές δεν μειώνει την αποτελεσματικότητά τους. αυτό είναι αναμφισβήτητο τόσο ισχυρό όσο κάθε νομικό καθεστώς του διεθνούς δικαίου»⁵² .

Ο παραπάνω ορισμός, καθώς αναφέρει από την μία ότι ο οργανισμός δεν έχει «νομικό καθεστώς βάσει του διεθνούς δικαίου », ενώ από την άλλη παρουσιάζεται ως Δ.Ο., συγχέει ακόμη περισσότερο τα πράγματα.

⁵³ Επιπρόσθετα, επιβεβαιώνεται ότι οι δεσμεύσεις του Ο.Α.Σ.Ε. δεν είναι «νομικά δεσμευτικές», επομένως, είναι πολιτικά δεσμευτικές και εμπνεόμενες από τις αρχές της Τελικής Πράξης του Ελσίνκι ⁵⁴ .

Προκειμένου, λοιπόν να ξεκαθαρίσουμε άποψη με βάση τα δεδομένα που έχουμε, το πρώτο ζήτημα που θα αναδείξουμε είναι η φύση των υποχρεώσεων του Ο.Α.Σ.Ε. . Οι υποχρεώσεις έχουν δυαδική μορφή, είναι πολιτικές και νομικές. Αυτές καθορίστηκαν από τις δεσμεύσεις που διατυπώθηκαν στην Τελική Πράξη του Ελσίνκι το 1975. Αποτέλεσμα, των υποχρεώσεων που είχαν πολιτικό χαρακτήρα , είναι το ότι δεν συντάχθηκε μια επίσημη γραπτή ιδρυτική συνθήκη. Αυτή η επιλογή από τα συμμετέχοντα κράτη έγινε προκειμένου να αντιμετωπίσουν τους δυνητικούς εχθρούς , μέσω πολιτικής βούλησης και φυσικά ήταν αντίκτυπο της τότε υφιστάμενης κατάστασης εν καιρώ Ψυχρού Πολέμου . Ωστόσο , από νομικής άποψης ο Ν. του Ελσίνκι, θεωρήθηκε ότι προδήλως θεμελιώνεται από νομική φύση.

Δεύτερον, αλλά μείζονος σημασίας θέμα / ερώτημα είναι το αν ο Ο.Α.Σ.Ε. έχει Σύνταγμα. Ο νόμος του Ελσίνκι δεν ορίζεται ως διεθνής συνθήκη. Για να δοθεί έμφαση στον χαρακτήρα της Τελικής Πράξης του Ελσίνκι , στο τελευταίο

⁵² <https://www.osce.org/whatistheosce/factsheet> (20 / 09 / 2018) .

⁵³ <https://apothesis.lib.teicrete.gr/handle/11713/6361> (26 / 05 / 2018) .

⁵⁴ <https://www.hellenicparliament.gr/Diethneis-Drastiriotes/Diethnes-Perivallon/Diethneis-Organismoi/orgId=ef3c072c-c76e-42d8-9acf-43f462b2b031> (26 / 05 / 2018) .

μέρος του εγγράφου αναφέρεται ότι « η κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Φινλανδίας καλείται να διαβιβάσει στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών το κείμενο της παρούσας Τελικής Πράξης, το οποίο δεν είναι επιλέξιμο για εγγραφή δυνάμει του άρθρου 102 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών⁵⁵ ». Αυτό έγινε προκειμένου να αποφευχθεί κάθε νομική υποχρέωση που απορρέει από το εγκριθέν έγγραφο. Έτσι παραμένει ως ερώτημα για το αν ο αρχικός αυτός στόχος επαρκεί για να αποκλειστεί ο "συνταγματικός" χαρακτήρας της Τελικής Πράξης καθώς και ο σημερινός νομικά δεσμευτικός της χαρακτήρας.

Οι βαρυσήμαντες δηλώσεις περί δεσμεύσεων, στο διεθνές σύστημα εκφράστηκαν στην νομική γλώσσα του διεθνούς δικαίου και ερμηνεύτηκαν βάσει των « αρχών του διεθνούς δικαίου » και του « δικαίου των συνθηκών ». Έτσι, κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι έχουν « μια αρχή που είναι αναμφισβήτητα τόσο ισχυρή όσο κάθε νομικό καθεστώς του διεθνούς δικαίου».

Με βάση τα παραπάνω, ο Ο.Α.Σ.Ε. μπορεί να μην δύναται να συντάσσει νομικά έγγραφα, αλλά οι δεσμεύσεις που παράγει πρέπει να θεωρούνται ισχυρές ως νόμοι. Αυτό το συμπέρασμα, προκύπτει και από την απόφαση των διεθνών δικαστηρίων ότι δηλαδή τα συμμετέχοντα κράτη του Ο.Α.Σ.Ε. μπορούν να δεσμευτούν μόνο μέσω νόμου και όχι με άλλα μέσα.

Ο Ο.Α.Σ.Ε. πρότείνει την προσφυγή σε καθεστώς *sui generis* μια πρόταση που όμως στην ουσία αφήνει τον οργανισμό με ασαφή θέση και δε συμβαδίζει με τις αρχές και τους κανόνες του διεθνούς δικαίου.

Μπορεί να υπάρξει πιθανότητα ένας διεθνής οργανισμός, ως κράτος, να βρεθεί υπό την προϋπόθεση όμως ότι βρίσκεται στο *in statu nascendi*⁵⁶. Η έννοια αυτή βρίσκει εφαρμογή και σε διεθνείς φορείς. Αυτό δεικνύει πως η οργάνωση παρουσιάζει όλα τα κύρια χαρακτηριστικά ενός οργανισμού και περνάει από ένα μεταβατικό καθεστώς, πριν αναγνωριστεί ως διεθνές θέμα. Ουσιαστικά, η οργάνωση χρειάζεται συγκεκριμένα στοιχεία που να προσδίδουν στον οργανισμό τη διεθνή προσωπικότητα. Ως εκ τούτου, είναι

⁵⁵ 1. Κάθε συνθήκη ή διεθνής συμφωνία που θα υπογράψει ένα Μέλος των Ηνωμένων Εθνών, αφού θα έχει αρχίσει να ισχύει αυτός ο Χάρτης, θα καταχωρίζεται το ταχύτερο δυνατό στη Γραμματεία, η οποία και θα τη δημοσιεύει.

2. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος μιας τέτοιας συνθήκης ή διεθνούς συμφωνίας, οι οποίες δε θα έχουν καταχωριστεί σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 αυτού του Άρθρου, δε θα μπορεί να επικαλεστεί, σε όργανο των Ηνωμένων Εθνών, αυτή τη συνθήκη ή αυτή τη συμφωνία.
https://eclass.uoa.gr/modules/document/file.php/PSPA200/%CE%97%CE%BD%CF%89%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%B1%20%CE%88%CE%B8%CE%BD%CE%B7/UN_charter_greek.pdf (21 / 09 / 2018) .

⁵⁶ <https://digitalcommons.law.utulsa.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1095&context=tjcil> (18/09/2018) .

σκόπιμο να εξεταστούν ορισμένα νομικά ζητήματα σχετικά με το νομικό καθεστώς που διέπει τον Ο.Α.Σ.Ε. στο διεθνές δίκαιο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σε όλη την έκταση, της παρούσας πτυχιακής εργασίας, κινηθήκαμε με γνώμονα το ερευνητικό μας ερώτημα⁵⁷ και έγινε προσπάθεια μέσα από τη συλλογή βιβλιογραφίας να δοθεί μια τεκμηριωμένη απάντηση σε σχέση με αυτό.

Η εργασία μας στρέφεται στη προσπάθεια εξεύρεσης λύσεων που θα βοηθήσουν στο να τεθεί εκ νέου η συζήτηση σε μια πιο σταθερή νομική βάση, ώστε να μην αιωρείται ο ρόλος του οργανισμού.

Όπως, παρουσιάστηκε, ο Ο.Α.Σ.Ε. είναι ένας οργανισμός με ιδιάζουσα μορφή. Υπάρχουν τρεις διαφορετικές κατηγορίες απόψεων / στάσεων ως προς την ερμηνεία του, τις οποίες και προσεγγίσαμε επιμελώς. Κατά την μια άποψη-στάση υπάρχουν συμμετέχοντα κράτη και όχι μόνο που υποστηρίζουν με θέρμη ότι ο Ο.Α.Σ.Ε. δεν αποτελεί διεθνή οργανισμό, καθώς δεν στηρίζεται σε γραπτή ιδρυτική συνθήκη και επομένως δεν παρουσιάζει διεθνή νομική προσωπικότητα. Η δεύτερη προσέγγιση εκφράζει τη θέση-άποψη στο ότι ο Ο.Α.Σ.Ε. χαρακτηρίζεται από *de facto* νομική προσωπικότητα λόγω της εξέλιξής του και των δραστηριοτήτων. Η Τρίτη κατηγορία έχει μια πιο μετριοπαθή προσέγγιση, αφού δεν καθορίζει και δεν προσδιορίζει αν αποδέχεται τον Ο.Α.Σ.Ε. ως διεθνή οργανισμό ή όχι μια θέση που όπως φαίνεται έχει μεγάλη απήχηση και αποδοχή.

Με βάση όσα έχουμε προαναφέρει, η συγκεκριμένη εργασία σέβεται και τις τρεις απόψεις, ωστόσο ενστερνίζεται την άποψη της δεύτερης κατηγορίας ότι δηλαδή ο Ο.Α.Σ.Ε. χαρακτηρίζεται από *de facto* νομική προσωπικότητα λόγω της εξέλιξής του και των δραστηριοτήτων. Θετική στάση έχουμε και ως προς την Τρίτη προσέγγιση που είναι πιο διπλωματική. Μιας και αφήνει να αιωρείται μια ερμηνεία ενώ είναι δεκτική στον χαρακτηρισμό του Ο.Α.Σ.Ε., ως Δ.Ο. .

Επομένως, με βάση το θεωρητικό πλαίσιο και τη πρακτική εφαρμογή στην παρούσα εργασία, μπορούμε να διατυπώσουμε με βεβαιότητα ότι ο Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Συνεργασία στην Ευρώπη, μπορεί να θεωρηθεί ως διεθνής οργανισμός. Αφού όπως προβάλαμε, ο Ο.Α.Σ.Ε. παρόλο που δεν έχει « ενεργοποιηθεί» με ιδρυτική συνθήκη, έχει δημιουργηθεί με άλλη μορφή διεθνής συμφωνίας και αυτή είναι η τελική πράξη Ελσίνκι. Εδώ να προσθέσουμε ότι, δεν πρέπει να ξεχνάμε πως οι αποφάσεις της παρόλο που είναι πολιτικά και όχι νομικά δεσμευτικές, ως προς τα κράτη, λαμβάνονται με *consensus*. Ο οργανισμός δείχνει τον διεθνή

⁵⁷ Μπορεί ο Ο.Α.Σ.Ε. να θεωρηθεί διεθνής οργανισμός, εφόσον δεν έχει γραπτή ιδρυτική συνθήκη ;

του χαρακτήρα σε πολλά ζητήματα (βλ. Κοσσυφοπέδιο / Ουκρανία), έχει θεσμικά όργανα και η δομή του είναι όμοια με διεθνείς οργανισμούς

Ακόμα, από τις αναφορές μας στις διάφορες θεωρίες καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι ο Ο.Α.Σ.Ε. αποτελεί διεθνή οργανισμό, δεδομένου ότι στηρίζεται στην Τελική Πράξη του Ελσίνκι, η οποία είναι εναλλακτική μορφή διεθνούς συνθήκης. Εφόσον οι στόχοι του υλοποιούνται και εφαρμόζονται μέσω των δικών του αποφάσεων τις οποίες οφείλουν να τηρούν τα συμμετέχοντα κράτη. Ο Ο.Α.Σ.Ε. επίσης, παρουσιάζει διεθνή ευθύνη, ώστε να επιτυγχάνονται οι στόχοι του. Η άποψη που τονίζει ότι ο Ο.Α.Σ.Ε. δεν μπορεί να θεωρηθεί διεθνής οργανισμός, κατά τη γνώμη μας δε στηρίζεται με ισχυρά επιχειρήματα, δεν είναι πλήρως τεκμηριωμένη και στηρίζεται σε αδύναμα στοιχεία. Μολονότι έγινε προσπάθεια κατανόησής μας ως προς την αρνητική τους θέση στο ερώτημα που τίθεται στην εργασία μας στο εάν δηλαδή « Είναι ή όχι διεθνής οργανισμός ο Ο.Α.Σ.Ε.» κρίνουμε ότι οι αρνητικές θέσεις προέρχονται από την ανάγκη τους να αναδείξουν την σημαντικότητα της σύναψης διεθνούς συνθήκης με στόχο να ισχυροποιήσουν την έννοια των διεθνών οργανισμών κάτι όμως που δεν επιτυγχάνεται μέσω των επιχειρημάτων τους εξ ου και δεν μπορούμε να την υιοθετήσουμε, τη θέση αυτή.

Καταληκτικά, θα παροτρύνουμε για την επανατοποθέτηση των διαπραγματεύσεων του Ο.Α.Σ.Ε. στο ζήτημα της σύνταξης και επικύρωσης μιας επίσημης διεθνούς συνθήκης, (όπως είχε ξεκινήσει το 2007), ώστε να μην υπάρχουν διχογνωμίες και να επιλύονται απευθείας τυχόν προβλήματα. Με στόχο, το κλίμα στον διεθνή διακυβερνητικό οργανισμό Ο.Α.Σ.Ε. , να είναι ξεκάθαρο , χωρίς κενά και ερωτηματικά , χωρίς αβέβαιους χαρακτηρισμούς και χωρίς να διακυβεύεται ο διεθνής χαρακτήρας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΛΕΞΕΙΣ – ΚΛΕΙΔΙΑ

- Ο.Α.Σ.Ε. Ή ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ
- Ο.Σ.Σ.Ε.
- INTERNATIONAL ORGNIZATIONS
- ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ (Δ.Ο.)
- ΙΔΡΥΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ
- INTERNATIONAL LAW
- ΙΔΡΥΣΗ Δ .Ο .
- Δ.Α.Σ.Ε.
- FINAL ACT HELSINKI
- BLUE BOOK
- LEGAL FRAMEWORK
- ΣΥΜΦΩΝΟ ΒΑΡΣΟΒΙΑΣ
- LITVINOV
- REUNION ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ 1999
- ΧΑΡΤΗΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥ 1990
- ΨΥΧΡΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ
- ΕΚΛΟΓΕΣ ΚΟΣΣΥΦΟΠΕΔΙΟΥ 2001 ΚΑΙ 2004
- ΥΠΟΘΕΣΗ REPARATION
- ΚΟΙΝΟΠΟΛΙΤΕΙΑ
- ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
- Sui generis
- Statu nascendi
- UNCTAD
- UNIDO
- NATO
- UNMIK
- U. N.
- I. L. C.
- P. I. S. G.

ΈΝΝΟΙΕΣ / ΟΡΙΣΜΟΙ

Ο νόμος του Ελσίνκι περιελάμβανε τρία « καλάθια »⁵⁸ :

- **Το πρώτο καλάθι:** είχε ως στόχο την επίτευξη ενός συνεργατικού συστήματος ασφαλείας. Το πρώτο καλάθι θα δημιουργήσει γερές βάσεις εμπιστοσύνης και ισχυρούς μηχανισμούς για τον οργανισμό και τα συμμετέχοντα κράτη του. Όπως επίσης, περιελάμβανε περιεκτικές πρακτικές ασφαλείας και όρια για να επιλύονται ειρηνικά όλες οι διαφορές. Αργότερα, το καλάθι αυτό διευρύνθηκε και συμπεριέλαβε διατάξεις για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την διεθνή τρομοκρατία.
- **Το δεύτερο καλάθι:** καθιέρωσε το πλαίσιο οικονομικής, επιστημονικής και περιβαλλοντικής συνεργασίας .
- **Το τρίτο καλάθι :** επικεντρωνόταν στην ανθρώπινη διάσταση. Στόχευε στην δέσμευση των συμμετεχόντων κρατών ως προς την συμμετοχή αυτών σε ζητήματα ανθρωποκεντρικού χαρακτήρα, όπως το να ενισχύσουν τις βασικές ανθρώπινες ελευθερίες και να ενθαρρύνουν τις ανθρώπινες επαφές στα γεω-στρατηγικά σύνορα.

P. I. S. G.: Provisional Institutions of Self-Government : Ήταν τοπικά διοικητικά όργανα στο Κοσσυφοπέδιο, εμπνεόμενα από μια αρχή των Ηνωμένων Εθνών .

GATT: General Agreement On Tariffs and Trade⁵⁹: Είναι η γενική συμφωνία δασμών και εμπορίου , συνάφθηκε το 1947 στην Γενεύη. Είναι ο πρόγονος του Παγκόσμιου οργανισμού εμπορίου και έχει ως στόχους για το εμπόριο , όπως για παράδειγμα είναι ο ελεύθερος ανταγωνισμός.

Κοινοπολιτεία των Εθνών: Αποτελεί διοικητική ή διπλωματική ένωση των εθνών . Η παλιά ονομασία της έννοιας είναι « Βρετανική Κοινοπολιτεία ».

Sui generis⁶⁰: Πρόκειται για λατινογενή όρο, που υποδηλώνει την μοναδικότητα χαρακτηριστικών. Στο νομικό χώρο (δίκαιο) χρησιμοποιείται για να καταδείξει ότι η νομική έννοια που αναλύεται δεν επιδέχεται κατηγοριοποίηση.

⁵⁸ Organization for Security & Cooperation in Europe
<http://www.internationaldemocracywatch.org/index.php/monitored-igos/interregional-organisations/572-organization-for-security-a-cooperation-in-europe> (30 / 8 / 2018) .

⁵⁹ https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/gatt47.pdf (23 / 09 / 2018) .

⁶⁰ https://el.wikipedia.org/wiki/Sui_generis (23 / 09 / 2018) .

Sina qua non⁶¹: Πρόκειται για λατινογενή όρο , που χρησιμοποιείται και σε θέματα δικαίου . Γνωστοποιεί ότι ο όρος που χρησιμοποιείται σε ζητήματα δικαίου είναι « εκ των ων ουκ άνευ » .

⁶¹ <https://www.linguee.com/english-greek/translation/conditio+sine+qua+non.html>(23/09/2018)

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ : Συμμετέχοντα κράτη

• Άγιος Μαρίνος • Αζερμπαϊτζάν • Αλβανία • Ανδόρρα • Αρμενία • Αυστρία • Βατικανό • Βέλγιο • Βοσνία και Ερζεγοβίνη • Βουλγαρία • Γαλλία • Γερμανία • Γεωργία • Δανία • Ελβετία • Ελλάδα • Εσθονία • Ηνωμένο Βασίλειο • ΗΠΑ	• Ιρλανδία • Ισλανδία • Ισπανία • Ιταλία • Καζακστάν • Καναδάς • Κιργιζία • Κροατία • Κύπρος • Λετονία • Λευκορωσία • Λιθουανία • Λίχτενσταϊν • Λουξεμβούργο • Μάλτα • Μαυροβούνιο • Μογγολία • Μολδαβία • Μονακό	• Νορβηγία • Ολλανδία • Ουγγαρία • Ουζμπεκιστάν • Ουκρανία • Πολωνία • Πορτογαλία • Ρουμανία • Ρωσία • Σερβία • Σλοβακία • Σλοβενία • Σουηδία • Τατζικιστάν • Τουρκία • Τουρκμενιστάν • Τσεχία • Φινλανδία
--	--	--

ΤΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ Ο.Α.Σ.Ε⁶²

⁶²https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9F%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82_%CE%B3%CE%B9%CE%B1_%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CE%91%CF%83%CF%86%CE%AC%CE%BB%CE%B5%CE%B9%CE%B1_%CE%BA%CE%B1%CE%B9_%CF%84%CE%B7_%CE%A3%CF%85%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1_%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CE%95%CF%85%CF%81%CF%8E%CF%80%CE%B7#%CE%9A%CF%81%CE%AC%CF%84%CE%B7-%CE%BC%CE%AD%CE%BB%CE%B7 (27 / 05 / 2018) .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΙΣ ΠΗΓΕΣ

1. *Document of the Bonn conference on economic co-operation in Europe convened in accordance with the relevant provisions of the concluding document of the Vienna meeting of the conference on security and co-operation in Europe* <https://www.osce.org/eea/14081?download=true> (26 / 05 / 2018)
2. *Οργ. για Ασφάλεια και Συνεργασία στην Ευρώπη(Ο.Α.Σ.Ε.)/(Κοιν/κή Συνέλευση)*
<https://www.hellenicparliament.gr/DiethneisDrastiriotites/Diethnes-Perivallon/Diethneis-Organismoι/?orgId=ef3c072c-c76e-42d8-9acf-43f462b2b031> (25 / 05 / 2018)
3. OSCE <https://www.osce.org/> (27 / 05 / 2018)
4. *Making a credible case for a legal personality for the OSCE – OSCE MAGAZINE*<https://www.osce.org/secretariat/36184?download=true> (28/05/2018)
5. *The legal framework of the OSCE* <https://www.osce.org/mc/87192> (27/05/2018)
6. *HELSINKI +40 PROJECT Food-for-Thought Paper: The OSCE's Lack of an Agreed Legal Status – Challenges in Crisis Situations*
<https://www.oscepa.org/documents/all-documents/helsinki-40/seminar-4-diis/2814-helsinki-40-food-for-thought-paper-the-osce-s-lack-of-an-agreed-legal-status-challenges-in-crisis-situations/file> (25 / 05 / 2018)
7. *Between Aspirations and Realities: Strengthening the Legal Framework of the OSCE* https://www.juwiss.de/wp-content/uploads/2016/06/2016-05-12_OSCE_Conference_Concept.pdf (26 / 05 / 2018)
8. *Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (Ο.Α.Σ.Ε.)* <https://www.mfa.gr/exoteriki-politiki/i-ellada-stous-diethneis-organismous/oase.html> (26 / 05 / 2018)
9. *Ο.Α.Σ.Ε.*http://www.mod.gov.cy/mod/mod.nsf/page35_gr/page35_gr?OpenDocument (26 / 05 / 2018)
10. *Guidelines for reviewing a legal framework for elections*
<https://www.osce.org/odihr/elections/17579?download=true> (25/05/2018)
11. UNCTAD <http://unctad.org/en/Pages/Home.aspx> (09 / 09 / 2018)

12. UNIDO <https://www.unido.org/> (09 / 09 / 2018) .
13. ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΟΜΙΛΙΑ κας ΥΠΕΞ ΕΝΟΨΕΙ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ Ο.Α.Σ.Ε. AMBASSADORS' FORUM 13.11.2008
“OSCE: The Greek Chairmanship in Office”
<https://archive.li/OZDIJ#selection-557.0-613.33> (18 / 09 / 2018)
14. <https://unmik.unmissions.org/> (20 / 09 / 2018)
15. <https://www.osce.org/secretariat/36184;download=true> (20 / 09 / 2018)
16. <https://www.osce.org/mc/87192> (27 / 05 / 2018)
17. <https://www.osce.org/whatistheosce/factsheet> (20 / 09 / 2018)
18. <https://www.hellenicparliament.gr/Diethneis-Drastiriotites/Diethnes-Perivallon/Diethneis-Organismoi;/orgId=ef3c072c-c76e-42d8-9acf-43f462b2b031> (26 / 05 / 2018)

2. ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΠΗΓΕΣ

2.1. ΒΙΒΛΙΑ:

1. Αντιναύαρχος Ε.Α. Δημητρακόπουλος Α., *Οι Οργανισμοί Ευρωπαϊκής Ασφάλειας στο νέο περιβάλλον*, Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής πολιτικής, Αθήνα, 1994
2. Μανιάτης Π. Αντ., *Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο και Στρατιωτικοί Διεθνείς Οργανισμοί*, ΑΝΤ. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ , Αθήνα- Κομοτηνή 2010.
3. Μπρεδήμας Αντ., Κυριακόπουλος Γ., *Δίκαιο Διεθνών Οργανισμών*, Νομική βιβλιοθήκη, , «Σειρά: Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο », Διεύθυνση Σειράς: Ρούκουνας Εμμ., 2016
4. Νάσκου – Περράκη Π. , Αντωνόπουλος Κ. , Σαρηγιαννίδης Μ., *Διεθνείς Οργανισμοί*, εκδόσεις: ΣΑΚΚΟΥΛΑ, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2015

5. *Dcaux Emm. , Sur Ser., L'OSCE trente ans après l'acte final de Helsinki. Sécurité coopérative et dimension humaine*, EditionsA. Pedone, Paris, 2008.
6. KoolJMANs, P., *Ο Κώδικας και το Διεθνές Δίκαιο , Στη Συνεταιριστική Ασφάλεια, στον Ο.Α.Σ.Ε. και στον Κώδικα Δεοντολογίας του*, Χάγη / Λονδίνο / Βοστώνη , 1996 .
7. Νάσκου – Περράκη Π. , Αντωνόπουλος Κ. , Σαρηγιαννίδης Μ. , *Διεθνείς οργανισμοί* , εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ , Αθήνα – Θεσσαλονίκη , 2015 μέρος Α «ιστορική εξέλιξη και θεωρίες της Διεθνούς Οργάνωσης» Σαρηγιαννίδης Μ. σ . 53 - 60 .
8. Νάσκου – Περράκη Π. , Αντωνόπουλος Κ. , Σαρηγιαννίδης Μ. , *Διεθνείς οργανισμοί* , εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ , Αθήνα – Θεσσαλονίκη , 2015 μέρος Β «Η θεσμική διάσταση των Διεθνών Οργανισμών » Νάσκου – Περράκη Π. σ . 368 .
9. Νάσκου – Περράκη Π. , Αντωνόπουλος Κ. , Σαρηγιαννίδης Μ. , *Διεθνείς Οργανισμοί*, εκδόσεις: ΣΑΚΚΟΥΛΑ, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2015 , Μέρος Α , τμήμα ΙΙ «Γενική Θεωρία Διεθνών οργανισμών» , σ. 53 .
10. Γκλαβίνης Π. , *Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο* , γενικές αρχές , διεθνές εμπόριο , ξένες επενδύσεις , ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ , Αθήνα – Θεσσαλονίκη 2009 σ. 175-250

2.2. ΑΡΘΡΑ:

1. Καιρίδης Δημ., «Ο.Α.Σ.Ε.»
<http://users.uom.gr/~keridis/files/etypos/etypos59.doc> (20 / 05 / 2018)
2. Μπότσιου Κων., «Περιφερειακή Συνεργασία στην Ανατολική και Νοτιοανατολική Ευρώπη», Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής, σελ. 16-17 or9906.pdf
3. Στριμπής Ιωαν., «*Organization for security and co-operation in Europe and European union: A matter of status*» Greek Foreign Policy, Global Trends and Challenges, vol.1 , EKEM
4. United Nations Audiovisual Library of International Law ,
http://legal.un.org/avl/pdf/ls/Klabbers_bio.pdf (08 / 09 / 2018)

5. Johannes C. Landman , The Evolution of the OSCE - A Perspective from the Netherlands , <https://ifsh.de/file-CORE/documents/yearbook/english/01/Landman.pdf> (18 / 09 / 2018)
6. Conceptualising Accountability in the Legal and Institutional Framework of the OSCE , *Carolyn Moser*
<https://poseidon01.ssrn.com/delivery.php;ID=729001022114011023095107081025021094026006014001084049030125093018118074064105090099122024127099030044044014006117116104070106021029063058010100126029107017082064072007013054085126113122073115117125106082019064083125116093008125000095068029074114006119&EXT=pdf> (09 / 09 / 2018)
7. Carolyn Moser ,
<http://www.mpil.de/en/pub/institute/personnel/academic-staff/cmoyer.cfm> (09 / 09 / 2018)
8. <http://web.archive.org/web/20090417061611/http://www.mfa.gr/www.mfa.gr/Articles/el-GR/Greek+Chairmanship+OSCE> (29 / 06 / 2018) .

2.3. ΠΗΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:

1. Τριγάζης Παν. , Άλλο ΝΑΤΟ, άλλο Ο.Α.Σ.Ε.
www.enet.gr/?i=news.el.article&id=420260 (26 / 05 / 2018)
2. Έννοια « sui generis » , https://el.wikipedia.org/wiki/Sui_generis
(23 / 09 / 2018)
3. Organization for Security & Cooperation in Europe ,
<http://www.internationaldemocracywatch.org/index.php/monitored-igos/interregional-organisations/572-organization-for-security-a-cooperation-in-europe> (30 / 8 / 2018)
4. https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/gatt47.pdf (23 / 09 / 2018)
5. Έννοια « sina qua non » , <https://www.linguee.com/english-greek/translation/conditio+sine+qua+non.html> (23 / 09 / 2018)
6. Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Συνεργασία στην Ευρώπη – Συμμετέχοντα κράτη στον Ο.Α.Σ.Ε. :

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9F%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82_%CE%B3%CE%B9%CE%B1_%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CE%91%CF%83%CF%86%CE%AC%CE%BB%CE%B5%CE%B9%CE%B1_%CE%BA%CE%B1%CE%B9_%CF%84%CE%B7_%CE%A3%CF%85%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1_%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CE%95%CF%85%CF%81%CF%8E%CF%80%CE%B7#%CE%9A%CF%81%CE%AC%CF%84%CE%B7-%CE%BC%CE%AD%CE%BB%CE%B7 (27/05/2018)

7. Σύμφωνο της Βαρσοβίας :

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CF%8D%CE%BC%CF%86%CF%89%CE%BD%CE%BF_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%92%CE%B1%CF%81%CF%83%CE%BF%CE%B2%CE%AF%CE%B1%CF%82 (08 / 09 / 2018)

8. PARLEMENT.com για τον Kooijmans ,

https://www.parlement.com/id/vg09llg6f7zn/p_h_peter_kooijmans
(08 / 09 / 2018)

9. <https://web.archive.org/web/20070413025114/http://www.ljil.leidenuniv.nl/index.php3;c=132> (08 / 09 / 2018)

10. Klabbers , http://legal.un.org/avl/l/Klabbers_LOT.html (09 / 09 / 2018)

11. Klabbers , http://legal.un.org/avl/pdf/l/Klabbers_bio.pdf (09 / 09 / 2018)

12. Κοινωνιοπολιτεία των Εθνών ,

9A%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%B%CE%B9%CF%84%CE%B5%CE%AF%CE%B1_%CF%84%CF%89%CE%BD_%CE%95%CE%B8%CE%BD%CF%8E%CE%BD
(20 / 09 / 2018)

13. Seyersted https://en.wikipedia.org/wiki/Per_Seyersted (08 / 09 / 2018)

14. <https://eclass.uoa.gr/modules/document/file.php/LAW104/%CE%94%CE%AF%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CE%BF%20%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%B8%CE%B7%CE%BA%CF%8E%CE%BD/%CE%A3%CF%8D%CE%BC%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B7%20%CF%84%CE%B7%CF%82%20%CE%92%CE%B9%CE%AD%CE%BD%CE%BD%CE%B7%CF%82%20%CE%B3%CE%B9%CE%B1%20%CF>

%84%CE%BF%20%CE%94%CE%AF%CE%BA%CE%B1%CE%B9%
CE%BF%20%CF%84%CF%89%CE%BD%20%CE%A3%CF%85%CE
%BD%CE%B8%CE%B7%CE%BA%CF%8E%CE%BD_1969.pdf
(20 / 09 / 2018)

15. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9F%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82_%CE%B3%CE%B9%CE%B1_%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CE%91%CF%83%CF%86%CE%AC%CE%BB%CE%B5%CE%B9%CE%B1_%CE%BA%CE%B1%CE%B9_%CF%84%CE%B7_%CE%A3%CF%85%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1_%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CE%95%CF%85%CF%81%CF%8E%CF%80%CE%B7#%CE%9A%CF%81%CE%AC%CF%84%CE%B7-%CE%BC%CE%AD%CE%BB%CE%B7 (27 / 05 / 2018)

16. <https://www.himara.gr/epikairota/7759-nevriki-apantisi-alvanias-stin-paremvasi-kavi>
(βίντεο) (20 / 09 / 2018)

17. <http://eclass.uoa.gr/modules/document/file.php/PSPA145/%cx>
(20 / 09 / 2018)

18. Κοσσυφοπέδιο , <https://www.presspublica.gr/ti-symvainei-sto-kosovo-i-kossyfopedio/> (19 / 09 / 2018)

19. Κείμενα για το Κόσσοβο , <http://i-m-patron.gr/i-m-patron-old.gr/keimena/kosovo-un.html> (19 / 09 / 2018)

20. <https://apothesis.lib.teicrete.gr/handle/11713/6361> (26 / 05 / 2018)

21. <https://digitalcommons.law.utulsa.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1095&context=tjcil> (18 / 09 / 2018)